

Sławomir Dudek

KONDYCJA GOSPODARSTW DOMOWYCH

I kwartał 2021

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki, Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)

Sławomir Dudek

Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2021

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3768

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania kondycji ekonomicznej gospodarstw domowych, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 114. W badaniu uczestniczyło 1000 gospodarstw domowych. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	8
1.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
2.	ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	8
3.	SALDA I ICH SKŁADOWE	9
1)	Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych - diagnoza	9
2)	Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych - prognoza	10
3)	Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - diagnoza	11
4)	Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - prognoza	12
5)	Koszty utrzymania - diagnoza	13
6)	Zmiana cen - prognoza	14
7)	Bezrobocie w kraju - prognoza	15
8)	Zakupy dóbr trwałego użytku - diagnoza	16
9)	Zakupy dóbr trwałego użytku - prognoza	17
10)	Oszczędności - diagnoza	18
11)	Oszczędności - prognoza.....	19
12)	Obecna kondycja finansowa gospodarstw domowych	20
13)	Stopa oszczędności	21
14)	Zakup samochodu - prognoza.....	22
15)	Zakup domu lub mieszkania - prognoza	23
16)	Remont domu lub mieszkania - prognoza.....	24
III.	STRUKTURA PRÓBY WG CECH RESPONDENTÓW	25
IV.	KONDYCJA GOSPODARSTW DOMOWYCH W 2020 ROKU	26
V.	SUMMARY	28

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. Nastroje gospodarstw domowych w I kwartale 2021 r. (badanie zostało przeprowadzone na przełomie stycznia i lutego) uległy poprawie. Wskaźnik kondycji gospodarstw domowych (IRGKGD) zwiększył swoją wartość o 9,4 pkt, do poziomu -28,3 pp. Pomimo wzrostu jest ona niższa niż przed kryzysem COVID-19 (tj. w pierwszym kwartale 2020 r.) o 18,6 pkt. Wzrosły wartości wszystkich składowych wskaźnika IRGKGD.

2. Oceny bieżącej, ogólnej sytuacji gospodarczej – po gwałtownym pogorszeniu się w IV kwartale 2020 r. – ponownie, choć nieznacznie, uległy pogorszeniu. Wartość salda obniżyła się o 0,8 pkt, do wysokości -46,6 pkt. Jest niższa niż przed rokiem o 48,2 pkt. Oceny stanu gospodarki są najgorsze od 7 lat. Od ostatniego szczytu, zanotowanego w IV kwartale 2017 r., wartość salda zmniejszyła się o 62,7 pkt. Prawie 72% badanych gospodarstw domowych źle ocenia bieżącą sytuację gospodarczą w kraju, a jedynie 10,5% ankietowanych uważa, że uległa ona poprawie w ostatnim roku.

Spodziewane jest polepszenie się stanu gospodarki w kolejnych kwartałach. Wartość salda prognostycznego wzrosła o 12,3 pkt. Pozostaje jednak niższa niż w I kwartale 2020 r. (o 18,3 pkt). Słabnie pesymizm; gospodarstw domowych, które przewidują poprawę ogólnej sytuacji gospodarczej w ciągu najbliższego roku, jest o 7,6 punktu procentowego więcej niż przed kwartałem.

3. Mniej (niż kwartał temu) gospodarstw domowych spodziewa się wzrostu bezrobocia w kraju. Wartość salda zmniejszyła się o 8,3 pkt (w IV kwartale 2020 r. wzrosła o 14,7 pkt). Obecnie 75% badanych przewiduje wzrost bezrobocia (poprzednio 83,4%, a w II kwartale 2020 r. aż 91,2%). Pomimo spadku odsetek ten pozostaje jednym z najwyższych w historii badania. Zaledwie 8,6% ankietowanych spodziewa się spadku bezrobocia w nadchodzącym roku.

4. Oceny ogólnej sytuacji gospodarczej w Polsce i bezrobocia są jednymi z kluczowych czynników kształtujących oczekiwania konsumenckie. Niskie oceny stanu gospodarki i silne obawy o utratę pracy niekorzystnie oddziałują na skłonność do konsumpcji, a w szczególności do podejmowania większych wydatków, takich jak np. mieszkaniowe, które w dużym stopniu są finansowane kredytem i wymagają zabezpieczenia trwałego źródła dochodu. Choć oceny przyszłej sytuacji gospodarczej w Polsce i stanu bezrobocia poprawiają się, wciąż są gorsze od wieloletnich średnich.

5. Poprawiły się oceny przyszłej, własnej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego. Wartość salda zwiększyła się 7,4 pkt (w poprzednim kwartale spadła o 8,4 pkt). Jest niższa od wartości sprzed roku o 13,6 pkt. Obecnie 41,6% badanych spodziewa się pogorszenia się swojej sytuacji finansowej w nadchodzącym roku, a 23% oczekuje poprawy (poprzednio, odpowiednio: 48,7 i 15,7%). Utrzymują się natomiast bardzo złe oceny bieżącej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego. Ponad 51% ankietowanych (50,6% w IV kwartale 2020 r.) stwierdziło, że ich sytuacja finansowa uległa pogorszeniu, a jedynie 12,6% zadeklarowało poprawę (10% poprzednio).

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o bieżące koszty utrzymania wzrosła trzeci kwartał z rzędu (tym razem o 3,1 pkt, do wysokości 34,4 pkt). Niemal 60% badanych uważa, że ceny są dużo wyższe niż przed rokiem (56% przed kwartałem). Mimo kryzysu inflacja (CPI) w Polsce utrzymuje się na wysokim poziomie, przekraczając 3,0% r/r. To najwyższe tempo spośród krajów Unii Europejskiej. Ceny żywności i usług rosną w jeszcze wyższym tempie. Inflacja w Polsce jest obecnie kształtowana przez dwa czynniki: z jednej strony załamanie popytu pociąga za sobą spadek cen, z drugiej ujemny szok podaży, spowodowany nałożeniem obostrzeń administracyjnych na działalność gospodarczą, oddziałuje na wzrost cen. Na razie czynniki podaży wydają się być silniejsze.

Oczekiwania inflacyjne, pomimo spadku, pozostają wysokie. Prawie 85% ankietowanych gospodarstw domowych spodziewa się, że tempo wzrostu cen w kolejnych 12 miesiącach będzie nie

mniejsze niż obecne, z czego ponad 50% przewiduje przyspieszenie inflacji (52,7% w IV kwartale ub.r. i 66,4% w II kwartale ub.r.).

7. Oceny dotyczące niektórych wydatków (dobra konsumpcyjne trwałego użytku, samochody, remont lub zakup/budowa domu/mieszkania) uległy poprawie. Mimo to utrzymują się na bardzo niskim poziomie. Duża ich zmienność utrudnia ocenę tendencji.

Niemal 1/3 badanych gospodarstw domowych jest zdania, że obecne warunki nie sprzyjają zakupom dóbr trwałych (przed kwartałem 38%, a przed rokiem 17,1%). Jedyne 13,4% ankietowanych ocenia bieżący klimat do zakupu dóbr trwałych jako korzystny (10,6% poprzednio i 21,8% przed rokiem). Według GUS, sprzedaż detaliczna w grupie „meble, RTV, AGD” wzrosła w lutym o 9,0% i o 39% r/r (w cenach stałych) w marcu. Marcowy wzrost jest w znacznej mierze efektem bazy statystycznej. Dopiero kolejne miesiące umożliwią ocenę tendencji w sprzedaży detalicznej trwałych dóbr konsumpcyjnych.

Wzrósł – z 28,8% do 34,3% (46,7% przed rokiem) – odsetek gospodarstw domowych, które zamierzają zwiększyć wydatki w najbliższym roku. Jest wyższy od wieloletniej średniej. Odsetek gospodarstw, które planują ograniczenie wydatków, zmniejszył się z 24,5% do 21,4% (9,3% przed rokiem). Wartość salda jest dodatnia (8,2 pkt) i wyższa od średniej. Niższa jednak niż przed rokiem (o 14,3 pkt). Kształtowanie się przyszłych wydatków na dobra trwałe będzie wypadkową dwóch przeciwstawnie działających czynników: z jednej strony w okresie recesji sklepy oferują korzystne warunki zakupu towarów, z drugiej spadek dochodów i obawy przed utratą pracy będą oddziaływały negatywnie na popyt. W krótkim okresie możemy obserwować kumulację wydatków bieżących i wydatków odroczonej w okresie zamknięcia sklepów. Długookresowe tendencje będą zależały od trwałości źródeł dochodów.

8. Wzrosło zainteresowanie zakupem samochodu w najbliższych 12 miesiącach. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o prawdopodobieństwo jego zakupu zwiększyła się o 6,3 pkt (po spadku o 6,6 pkt w IV kwartale ub.r.). Jest wyższa niż przed rokiem o 8,0 pkt. Odsetek ankietowanych, którzy oceniają prawdopodobieństwo zakupu samochodu jako „dość duże” lub „bardzo duże”, wynosi obecnie ok. 12,2% (8,9% poprzednio i 17,1% przed rokiem). Zmalał natomiast odsetek respondentów, którzy oceniają to prawdopodobieństwo jako „zdecydowanie żadne” (o 5,3 pkt proc.). Należy zauważyć, że przed kryzysem COVID-19 skłonność gospodarstw domowych do zakupu samochodu była bardzo duża na tle lat wcześniejszych i nawet po spadku w okresie pandemii utrzymała się powyżej wieloletniej średniej. Według GUS, sprzedaż detaliczna w grupie „pojazdy mechaniczne, motocykle, części” wzrosła w lutym o 1,0% r/r (w cenach stałych) i o 50,5% r/r w marcu (na skutek efektu bazy statystycznej).

9. Wzrosło również zainteresowanie zakupem/budową domu/mieszkania. Wartość salda wzrosła o 8,8 pkt. Pozostaje jednak niższe niż rok temu (o 5,5 pkt). Blisko jedna piąta gospodarstw domowych (16,8% przed kwartałem i 24,2% przed rokiem) ocenia zakup mieszkania jako prawdopodobny (tj. wskazali wariant „możliwe” lub „zdecydowanie tak”). Wg GUS, liczba wydanych w I kwartale 2021 r. pozwoleń na budowę wzrosła o 42% r/r. Rozpoczęto też większą liczbę inwestycji niż przed rokiem (o 21,2%), a liczba mieszkań oddanych do użytku zwiększyła się 7,4% r/r.

10. W przypadku wydatków remontowych tendencje są podobne. Wartość salda wzrosła o 7,0 pkt i utrzymuje się znacznie powyżej wieloletniej średniej. Obecnie 36,9% badanych gospodarstw domowych ocenia prawdopodobieństwo rozpoczęcia remontu jako „dość duże” lub „bardzo duże” (32,1% w IV kwartale ub.r. i 44,2% przed rokiem).

11. Wartość salda zbilansowania bieżących dochodów i wydatków zwiększyła się o 3,7 pkt, do wysokości 21,7 pkt. Jest wyższa od długookresowej średniej. Mimo więc kryzysu sytuacja finansowa gospodarstw domowych jest dobra. Odsetek tych, które „nieco oszczędzają”, wynosi 51,1% (49% poprzednio i 54,4% przed rokiem). Z kolei odsetek gospodarstw, które „dużo oszczędzają”, jest równy

6,3% (4,0% w IV kwartale ub.r. i 4,8% rok temu). Łącznie więc 57,4% ankietowanych deklaruje zdolność do oszczędzania (53% przed kwartałem i 59,2% przed rokiem). Jedynie 4% badanych twierdzi, że „wpada w długi” (4,8% poprzednio i 4,3% przed rokiem), a odsetek tych, którzy „przejadają oszczędności”, wyniósł 11,4% (11,7% w poprzednim kwartale i 8,7% przed rokiem).

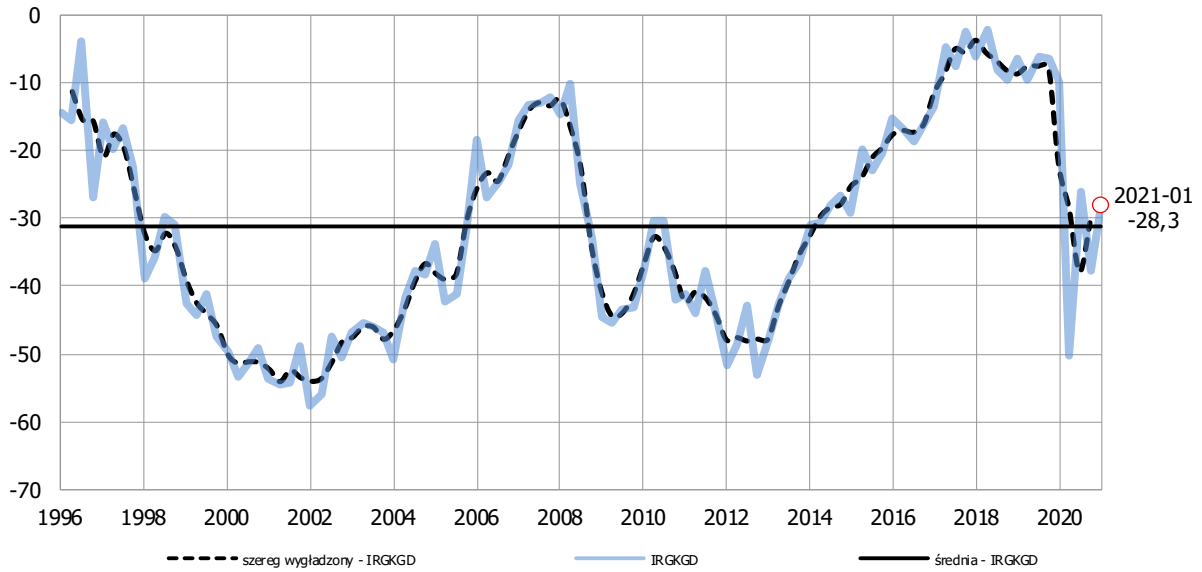
Wśród oszczędzających przeważają gospodarstwa domowe, które odkładają między 10% a 20%. Jest ich 42,1% (45% w IV kwartale 2020 r. i 42,2% przed rokiem). Ponad 31% ankietowanych gospodarstw domowych (34,1% poprzednio i 31,6% w I kwartale 2020 r.) oszczędza do 10% swoich dochodów. Z kolei tych, którym udaje się zaoszczędzić ponad 20%, jest 26,8% (20,8% w poprzednim kwartale i 26,2% przed rokiem). Średnia, szacowana stopa oszczędności to 15,4% (14,3% poprzednio, 15,1% przed rokiem). Recesja nie wpłynęła zatem istotnie na zbilansowanie budżetów gospodarstw domowych i zdolność do oszczędzania.

12. Zdaniem badanych, pogorszyły się jednak warunki kształtujące zdolność do oszczędzania. Wartość salda obniżyła się o 8,4 pkt, lecz utrzymała się na poziomie wyższym od wieloletniej średniej. Obecnie 41,6% respondentów ocenia, że to „dobry” lub „bardzo dobry czas, aby oszczędzać” (47,8% poprzednio i 48% przed rokiem). Czynnikiem zniechęcającym do oszczędzania są stopy procentowe bliskie zera. Mimo to przybyło gospodarstw domowych, które spodziewają się, że w ciągu najbliższego roku zdołają cokolwiek zaoszczędzić; jest ich 39,1% (30,7% w IV kwartale 2020 r. i 42,5% przed rokiem). Zarazem ubyło tych, które w ogóle nie planują oszczędności; jest ich 12,4% (13,7% w poprzednim badaniu i 11% przed rokiem).

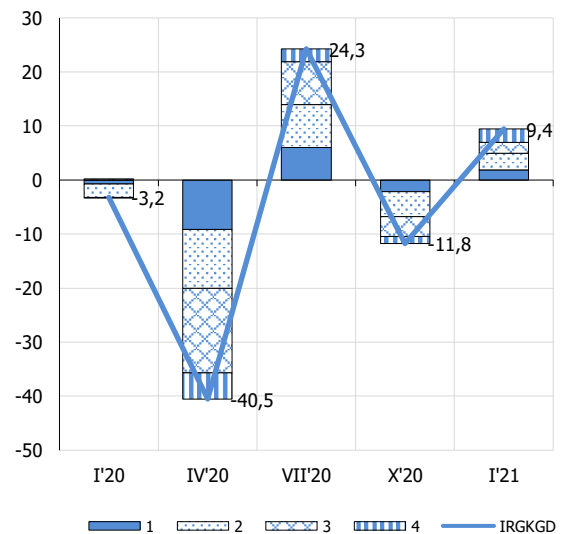
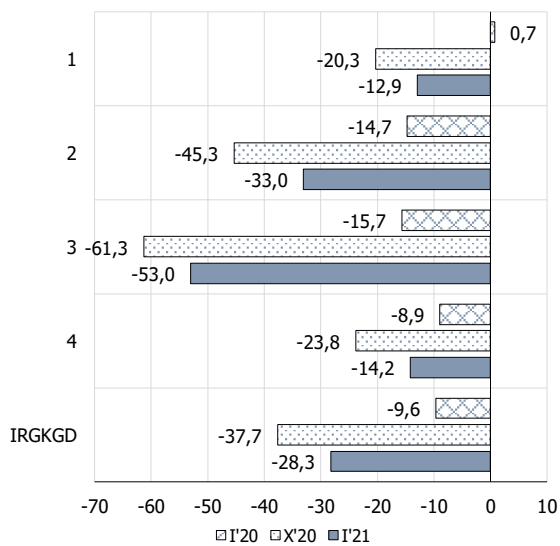
W obecnej sytuacji ekonomicznej skłonność do oszczędzania jest kształtowana przez dwa przeciwstawne czynniki: obawy przed utratą źródła dochodów, które zwiększają tzw. oszczędności przezornościowe, i niskie stopy procentowe, które skłaniają raczej do konsumpcji niż oszczędzania. Trudno więc ocenić kierunek dalszych zmian. Należy przy tym zaznaczyć, że pytania ankiety dotyczące oszczędności odnoszą się nie do ich nominalnej wartości, lecz do liczebności respondentów.

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. Wskaźnik KONIUNKTURY

Salda składowe	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. Zmiana sytuacji finansowej - prognoza	3,8	0,7	-36,1	-11,8	-20,3	-12,9
2. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - prognoza	-4,8	-14,7	-57,9	-26,4	-45,3	-33,0
3. Bezrobocie w kraju - prognoza	16,4	15,7	78,6	46,6	61,3	53,0
4. Oszczędności - prognoza	-8,5	-8,9	-28,1	-18,7	-23,8	-14,2
Wskaźnik WKGD (1+2-3+4)/4	-6,5	-9,6	-50,2	-25,9	-37,7	-28,3

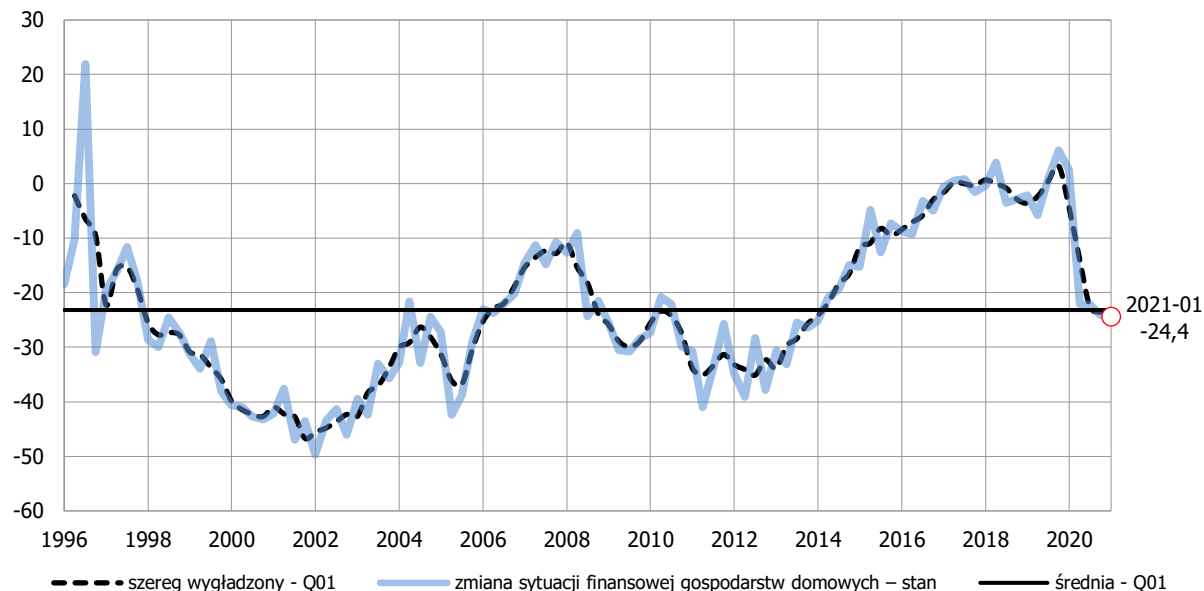
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

Wyszczególnienie	j.m.	Zmienna	I'20	X'20	I'21	zmiana kw/kw	zmiana r/r
WSKAŹNIK KONDYCJI GOSPODARSTW DOMOWYCH IRG SGH	saldo [pp.]	IRGKGD	-9,6	-37,7	-28,3	9,4	-18,6
1. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.FS.S	2,6	-24,1	-24,4	-0,4	-27,0
2. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – prognoza	saldo [pp.]	KGD.FS.F	0,7	-20,3	-12,9	7,4	-13,6
3. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.GES.S	1,6	-45,8	-46,6	-0,8	-48,2
4. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – prognoza	saldo [pp.]	KGD.GES.F	-14,7	-45,3	-33,0	12,3	-18,3
5. Koszty utrzymania – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.S	39,2	31,3	34,4	3,1	-4,8
6. Zmiany cen – prognoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.F	70,3	66,2	64,8	-1,3	-5,5
7. Bezrobocie w kraju – prognoza (odwrotna skala)	saldo [pp.]	KGD.UNEMP.F	15,7	61,3	53,0	8,3	-37,3
8. Zakupy dóbr trwałego użytku – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.MP.S	4,7	-27,4	-18,6	8,7	-23,3
9. Zakupy dóbr trwałego użytku – prognoza	saldo [pp.]	KGD.MP.F	22,5	3,1	8,2	5,0	-14,3
10. Oszczędności – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.S	-3,8	-4,7	-13,1	-8,4	-9,3
11. Oszczędności – prognoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.F	-8,9	-23,8	-14,2	9,7	-5,2
12. Obecna kondycja finansowa gospodarstw domowych	saldo [pp.]	KGD.FIN.S	23,3	18,0	21,7	3,7	-1,6
13. Stopa oszczędności	%	KGD.SAVRATE.S	15,1	14,3	15,4	1,1	0,4
14. Zakup samochodu - prognoza	saldo [pp.]	KGD.CAR.F	-57,9	-72,2	-65,9	6,3	-8,0
15. Zakup domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEBUY.F	-49,1	-63,4	-54,6	8,8	-5,5
16. Remont domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEEXP.F	-8,8	-25,6	-18,6	7,0	-9,8

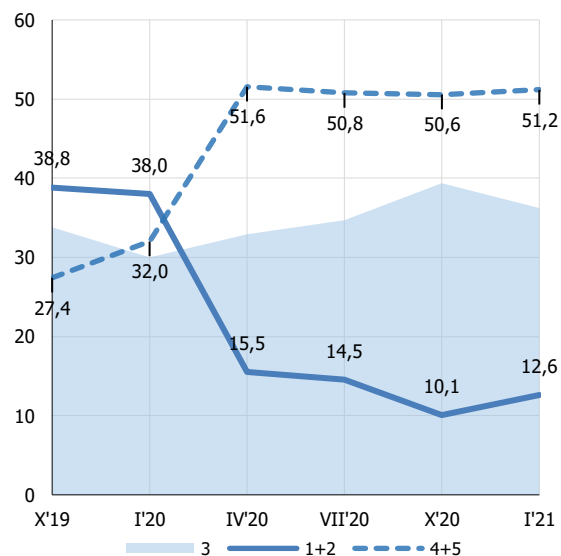
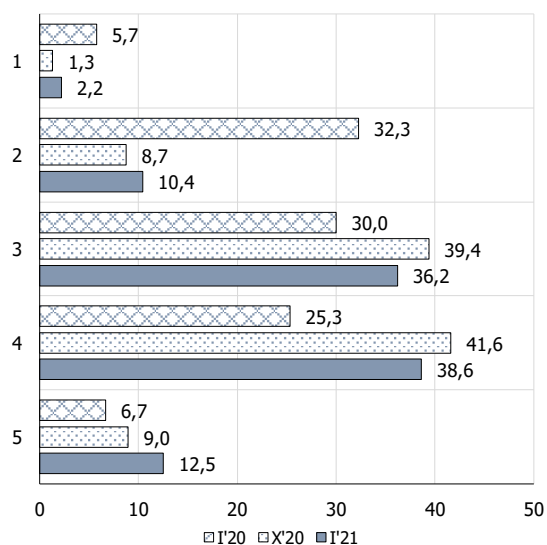
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – DIAGNOZA

Jak oceniacie Państwo obecną sytuację finansową swego gospodarstwa domowego w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy?

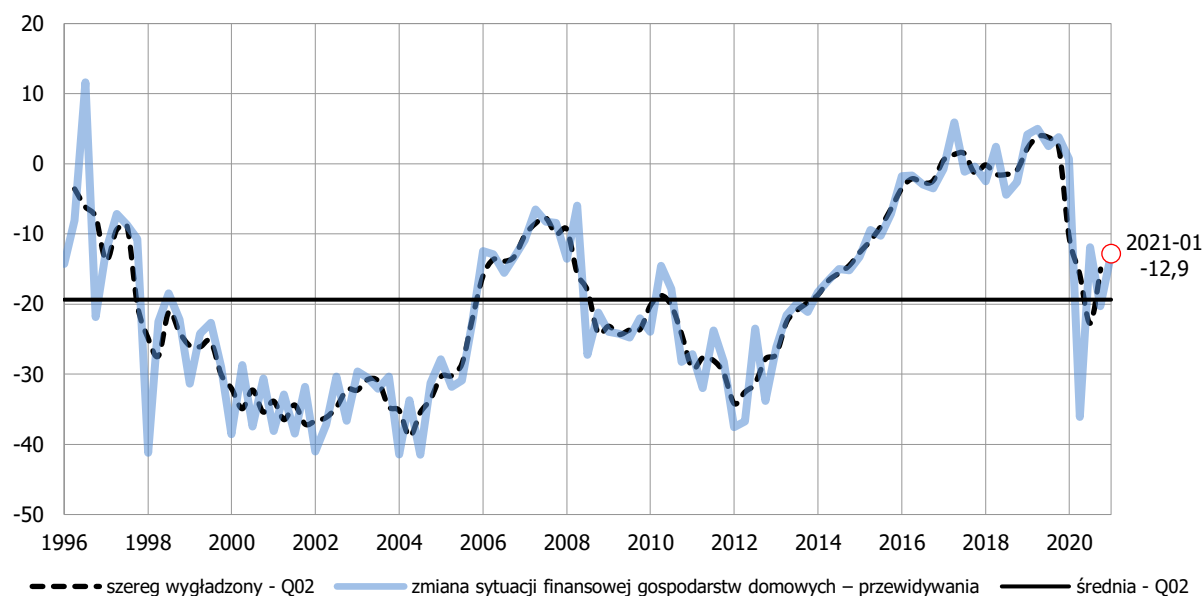

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. poprawiła się bardzo	6,0	5,7	1,9	2,0	1,3	2,2
2. poprawiła się trochę	32,8	32,3	13,6	12,5	8,7	10,4
3. bez zmian	33,8	30,0	32,9	34,7	39,4	36,2
4. pogorszyła się trochę	22,2	25,3	41,4	40,7	41,6	38,6
5. pogorszyła się bardzo	5,2	6,7	10,1	10,1	9,0	12,5
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	6,1	2,6	-22,1	-22,1	-24,1	-24,4

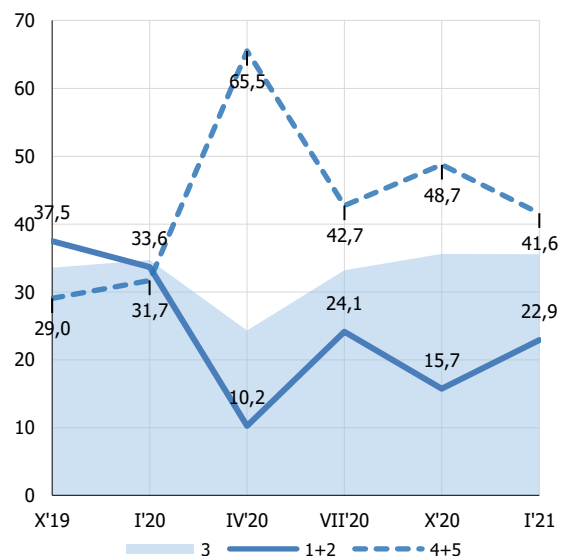
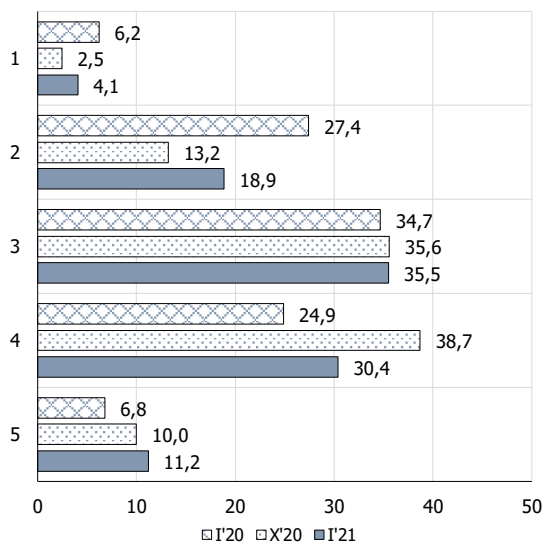

ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – PROGNOZA

Jak - przypuszczalnie - zmieni się sytuacja finansowa Państwa gospodarstwa domowego w następnych 12 miesiącach?

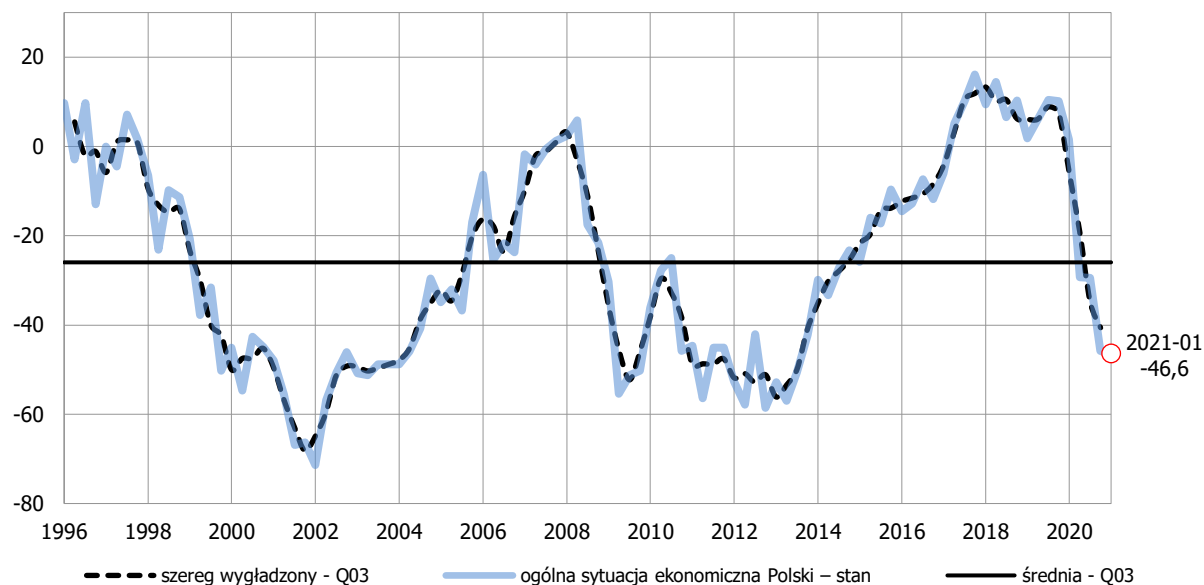

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. poprawi się bardzo	5,8	6,2	1,3	3,1	2,5	4,1
2. poprawi się trochę	31,6	27,4	9,0	21,0	13,2	18,9
3. bez zmian	33,5	34,7	24,3	33,2	35,6	35,5
4. pogorszy się trochę	22,4	24,9	47,4	34,5	38,7	30,4
5. pogorszy się bardzo	6,7	6,8	18,1	8,2	10,0	11,2
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	3,8	0,7	-36,1	-11,8	-20,3	-12,9

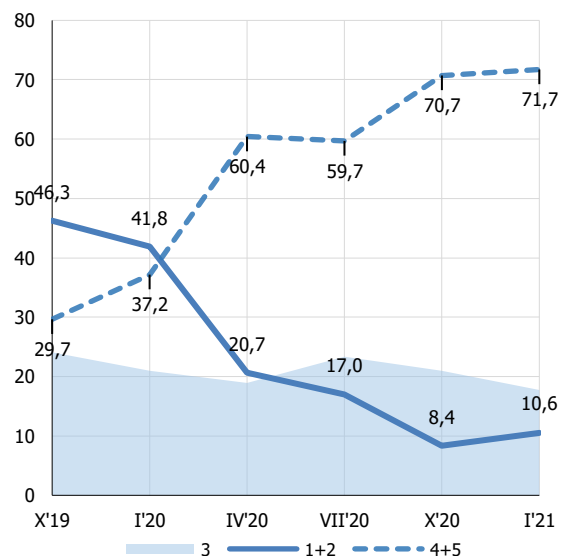
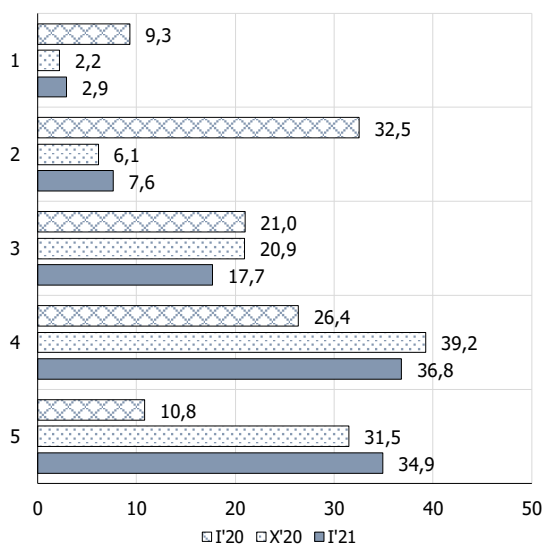

OGÓLNA SYTUACJA EKONOMICZNA POLSKI – DIAGNOZA

Jak zmieniła się, Państwa zdaniem, ogólna sytuacja ekonomiczna Polski w ostatnich 12 miesiącach?

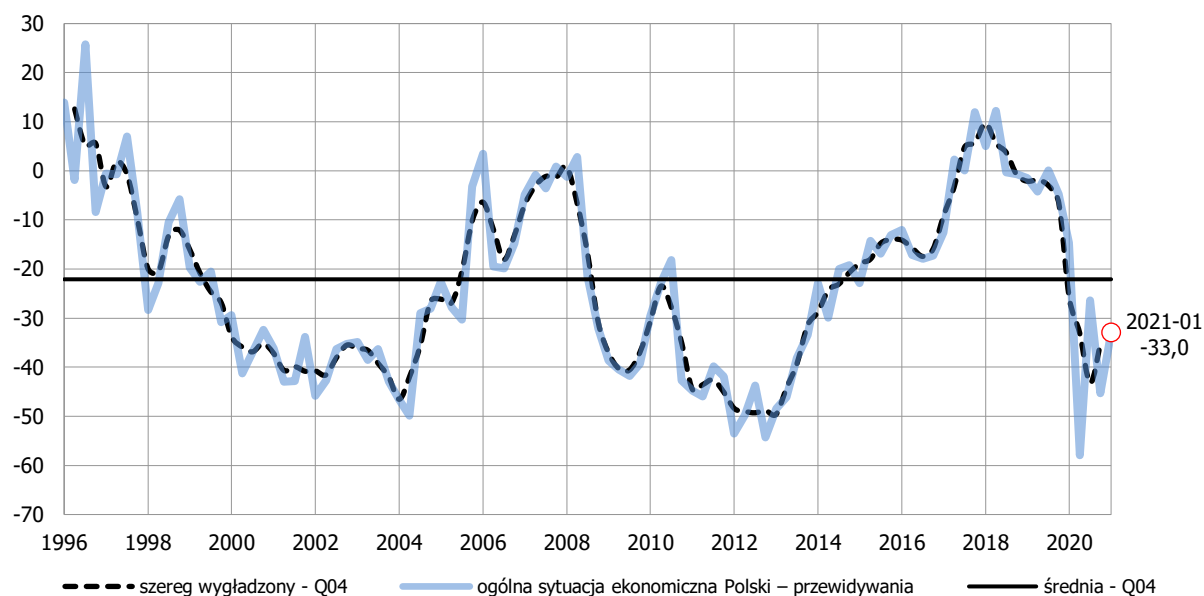

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. poprawiła się bardzo	11,3	9,3	3,6	3,7	2,2	2,9
2. poprawiła się trochę	34,9	32,5	17,1	13,3	6,1	7,6
3. bez zmian	24,1	21,0	18,9	23,3	20,9	17,7
4. pogorszyła się trochę	22,1	26,4	38,1	39,9	39,2	36,8
5. pogorszyła się bardzo	7,6	10,8	22,3	19,8	31,5	34,9
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	10,2	1,6	-29,3	-29,4	-45,8	-46,6

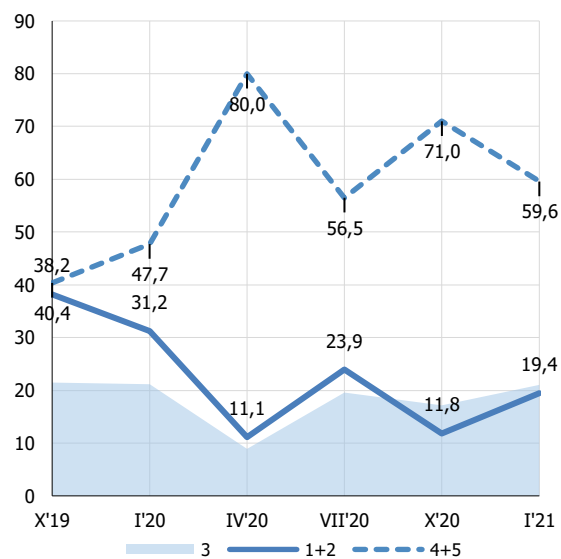
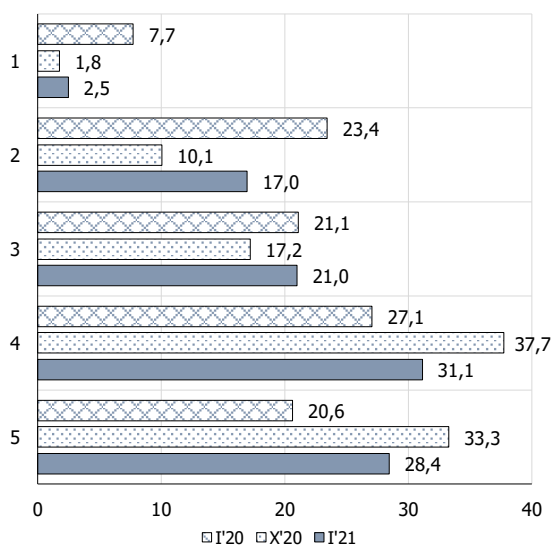

OGÓLNA SYTUACJA EKONOMICZNA POLSKI – PROGNOZA

Jak, Państwa zdaniem, zmieni się ogólna sytuacja ekonomiczna Polski w następnym 12 miesiącach?

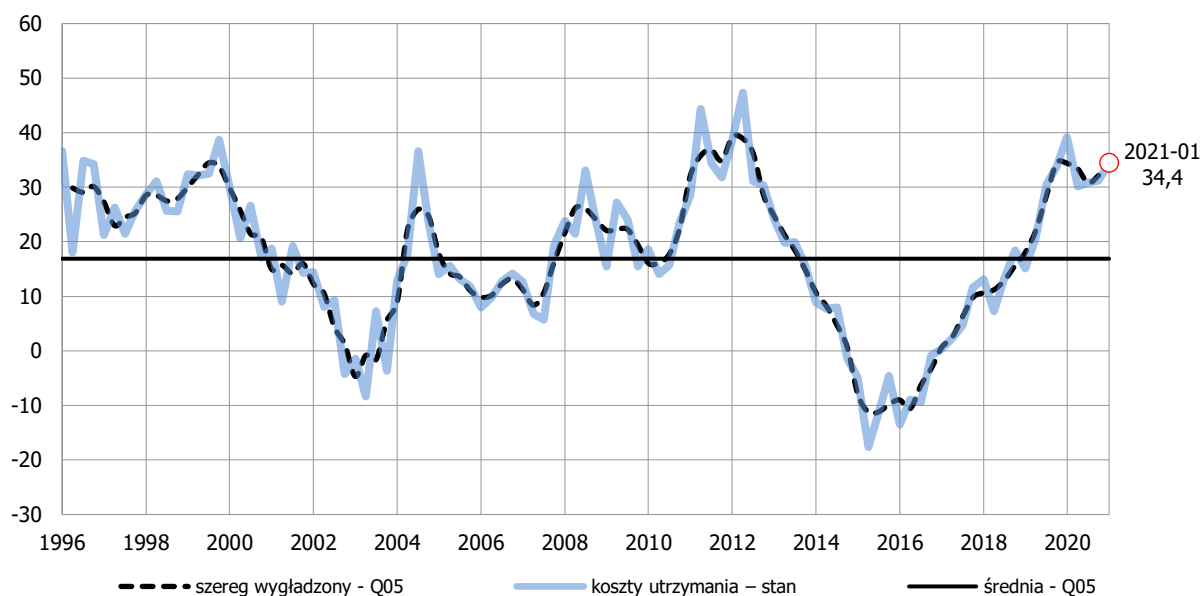

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. poprawi się bardzo	8,4	7,7	1,5	3,4	1,8	2,5
2. poprawi się trochę	29,8	23,4	9,6	20,5	10,1	17,0
3. bez zmian	21,5	21,1	8,9	19,6	17,2	21,0
4. pogorszy się trochę	24,6	27,1	31,5	32,8	37,7	31,1
5. pogorszy się bardzo	15,8	20,6	48,5	23,7	33,3	28,4
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	-4,8	-14,7	-57,9	-26,4	-45,3	-33,0

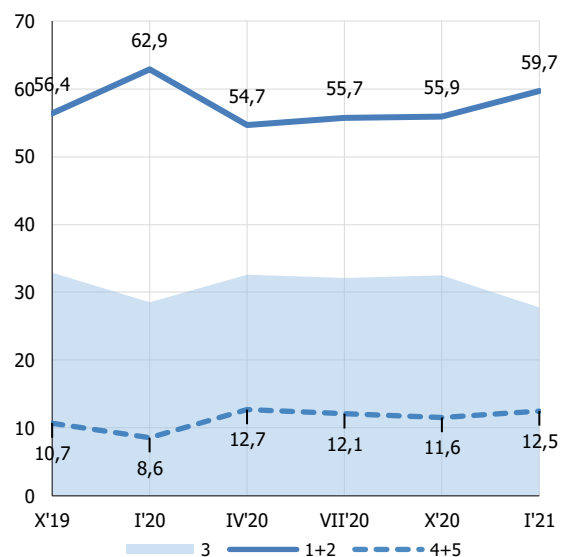
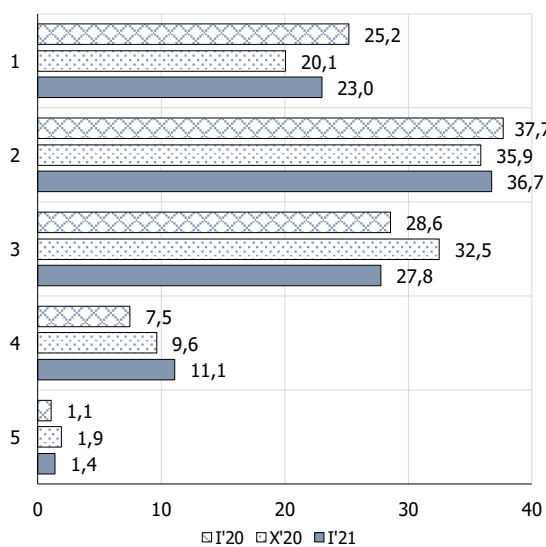

KOSZTY UTRZYMANIA – DIAGNOZA

Czy w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy koszty utrzymania w skali kraju są, Państwa zdaniem teraz: ... ?

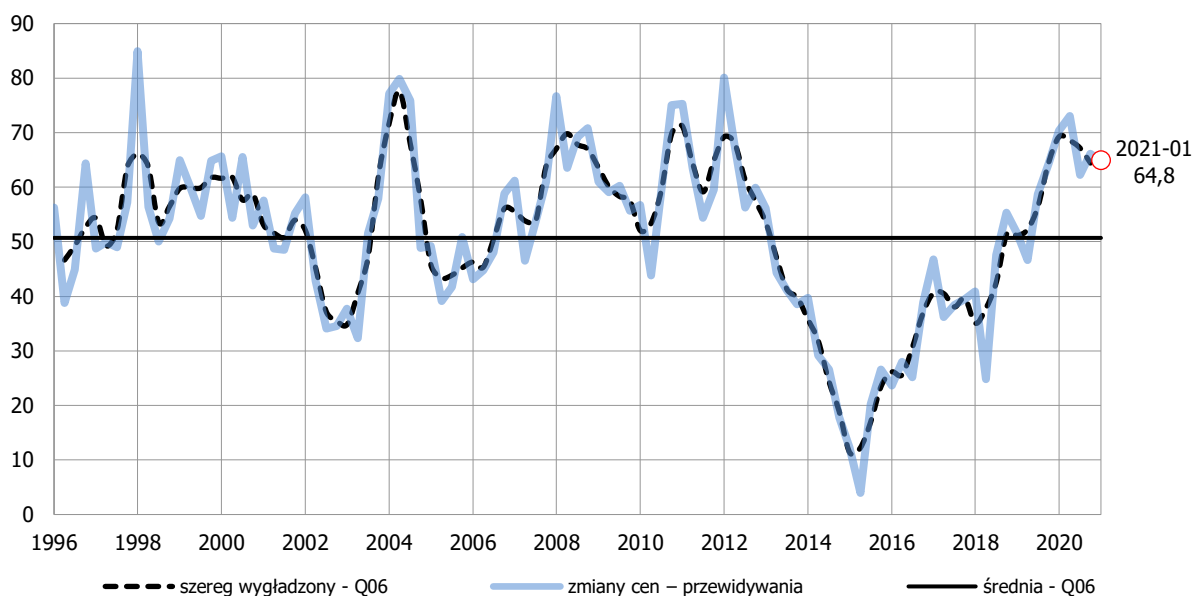

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. wyraźnie dużo wyższe	23,1	25,2	20,1	19,3	20,1	23,0
2. znacznie wyższe	33,3	37,7	34,6	36,5	35,9	36,7
3. nieco wyższe	32,9	28,6	32,6	32,2	32,5	27,8
4. takie same	9,6	7,5	10,9	11,0	9,6	11,1
5. niższe	1,1	1,1	1,8	1,1	1,9	1,4
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	33,8	39,2	30,1	30,9	31,3	34,4

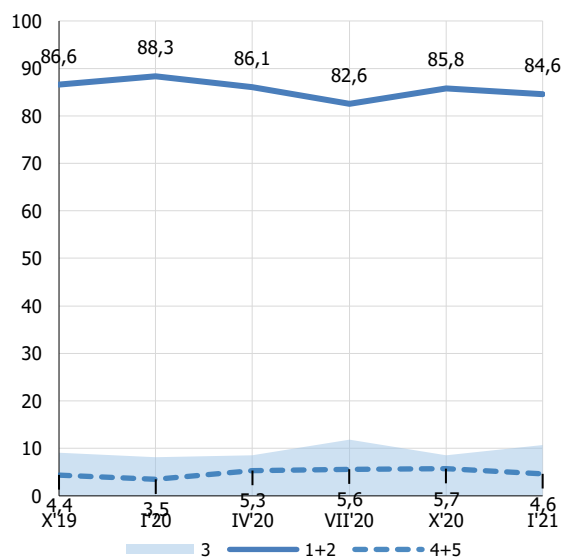
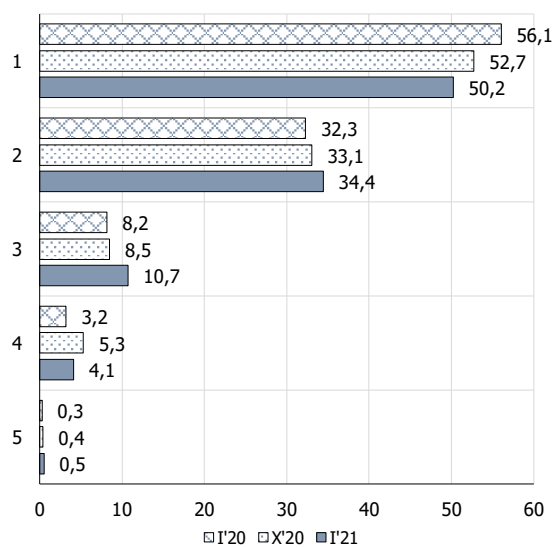

ZMIANA CEN – PROGNOZA

Porównując z tym co dzieje się teraz, czy Państwo sądzą, że w najbliższych 12 miesiącach w skali kraju: ... ?

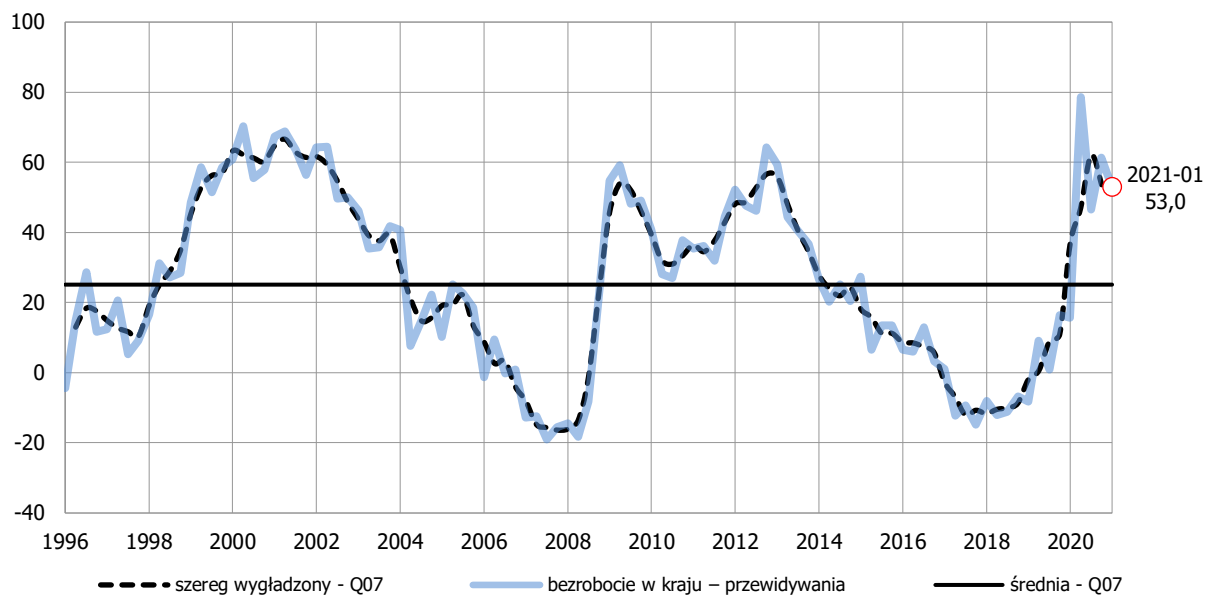

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. wzrost cen będzie szybszy	47,3	56,1	66,4	48,4	52,7	50,2
2. ceny wzrastać będą tak samo	39,3	32,3	19,6	34,2	33,1	34,4
3. ceny wzrastać będą wolniej	9,0	8,2	8,6	11,8	8,5	10,7
4. ceny będą mniej więcej takie same	3,7	3,2	4,4	4,9	5,3	4,1
5. ceny nieco zmaleją	0,7	0,3	0,9	0,7	0,4	0,5
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	64,4	70,3	73,1	62,3	66,2	64,8

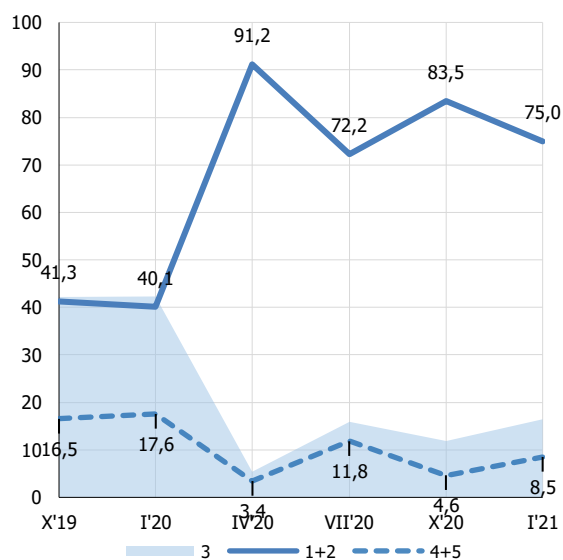
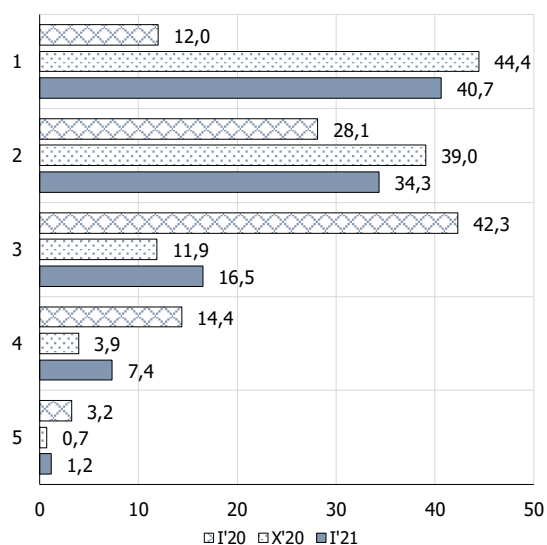

BEZROBOCIE W KRAJU – PROGNOZA

Jak zmieni się, zdaniem Państwa, bezrobocie w kraju w następnych 12 miesiącach?

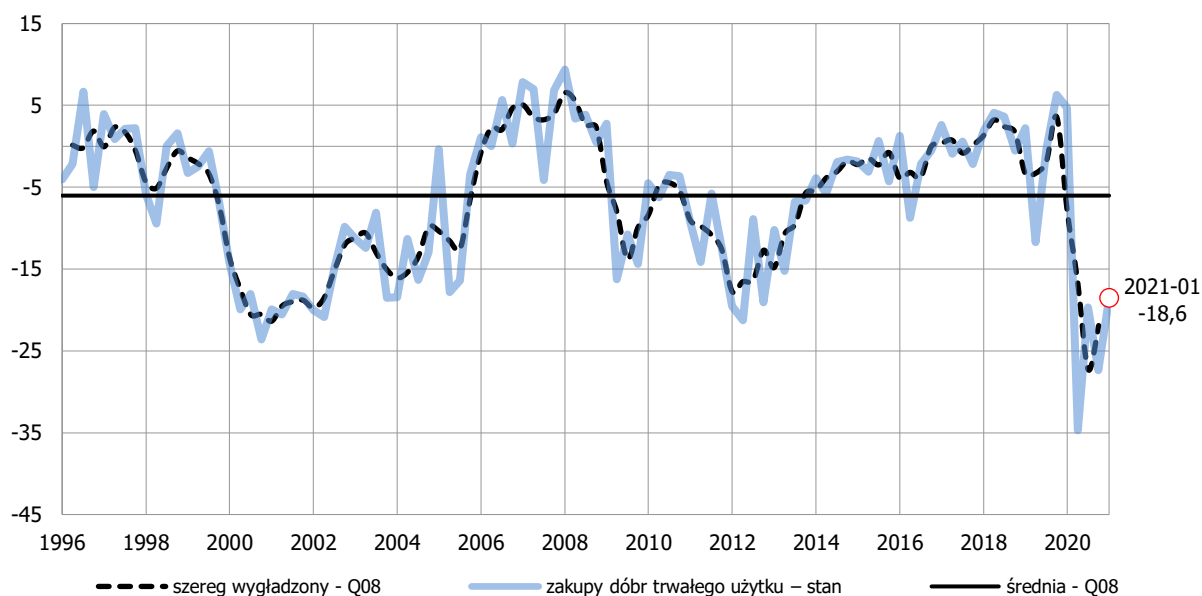

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. znacznie wzrośnie	11,8	12,0	70,2	34,3	44,4	40,7
2. nieznacznie wzrośnie	29,5	28,1	21,0	37,9	39,0	34,3
3. pozostanie takie samo	42,2	42,3	5,4	16,0	11,9	16,5
4. nieznacznie zmaleje	12,8	14,4	2,7	10,3	3,9	7,4
5. znacznie zmaleje	3,7	3,2	0,7	1,6	0,7	1,2
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	16,4	15,7	78,6	46,6	61,3	53,0

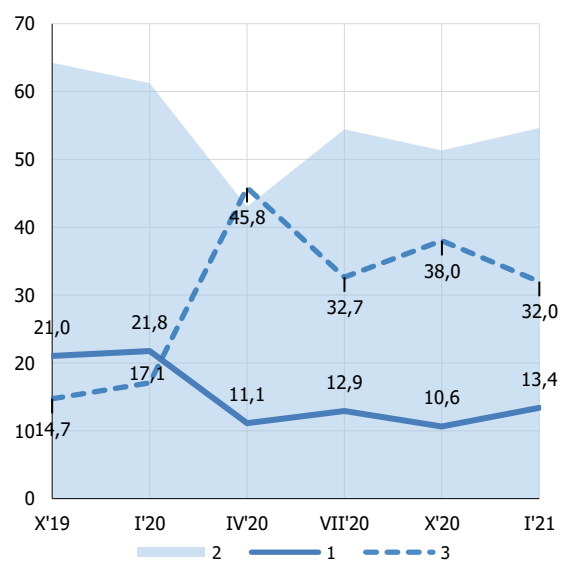
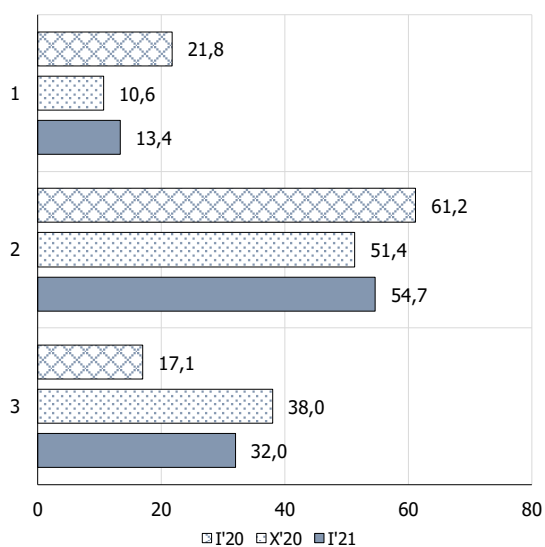

ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – DIAGNOZA

Czy sądzą Państwo, że obecnie korzystnie jest kupować dobra trwałego użytku (meble, sprzęt RTV, pralkę, kuchenkę, lodówkę): ... ?

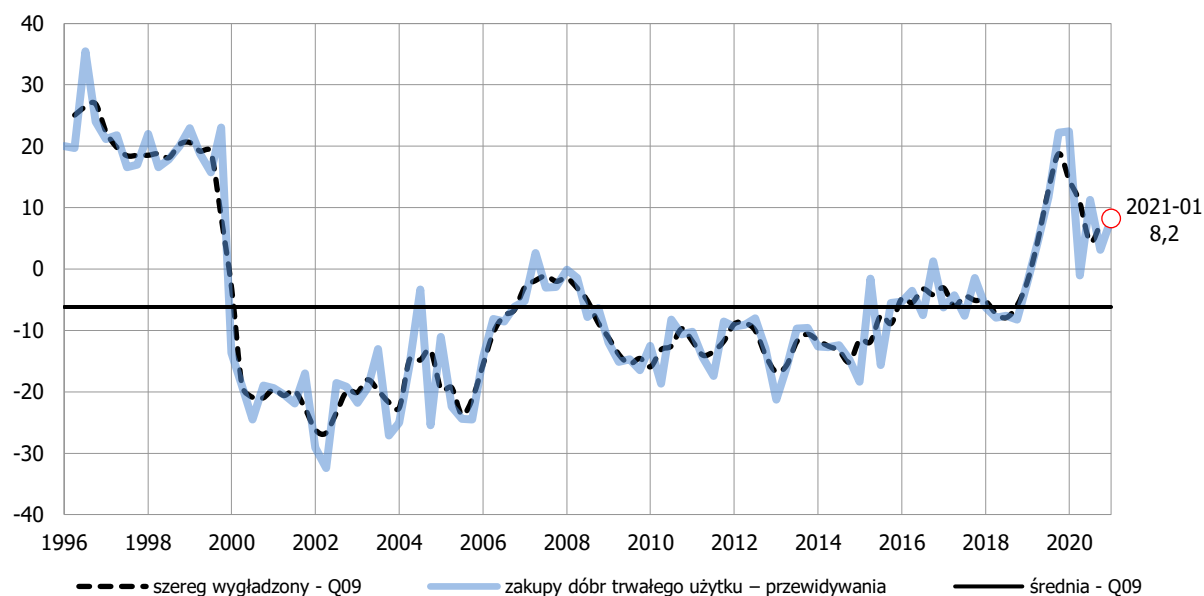

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. tak, teraz właśnie jest odpowiedni czas	21,0	21,8	11,1	12,9	10,6	13,4
2. obecny czas nie jest na to ani dobry, ani zły	64,3	61,2	43,0	54,4	51,4	54,7
3. nie, nie jest to czas odpowiedni	14,7	17,1	45,8	32,7	38,0	32,0
Saldo (1-3)	6,3	4,7	-34,7	-19,7	-27,4	-18,6

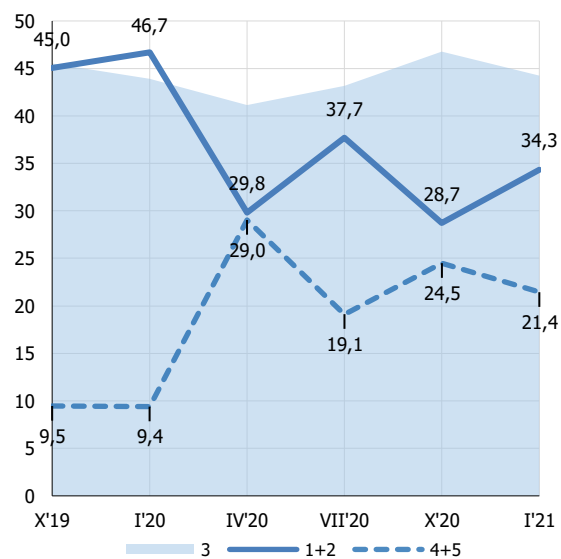
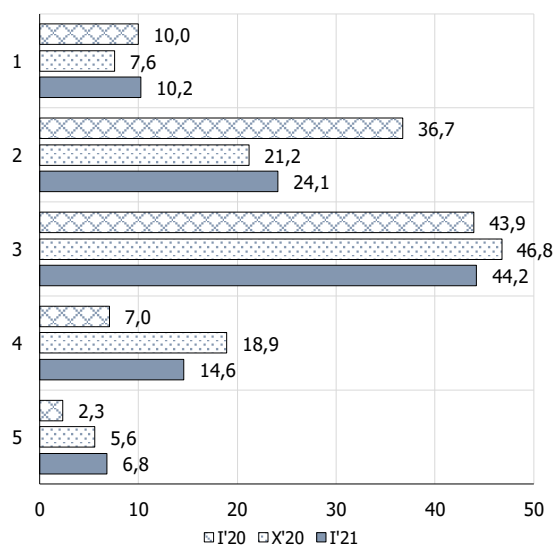

ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – PROGNOZA

Czy sądzą Państwo, że Wasze wydatki na zakupy dóbr trwałego użytku w następnych 12 miesiącach będą w porównaniu z tego typu wydatkami w poprzednich 12 miesiącach: ... ?

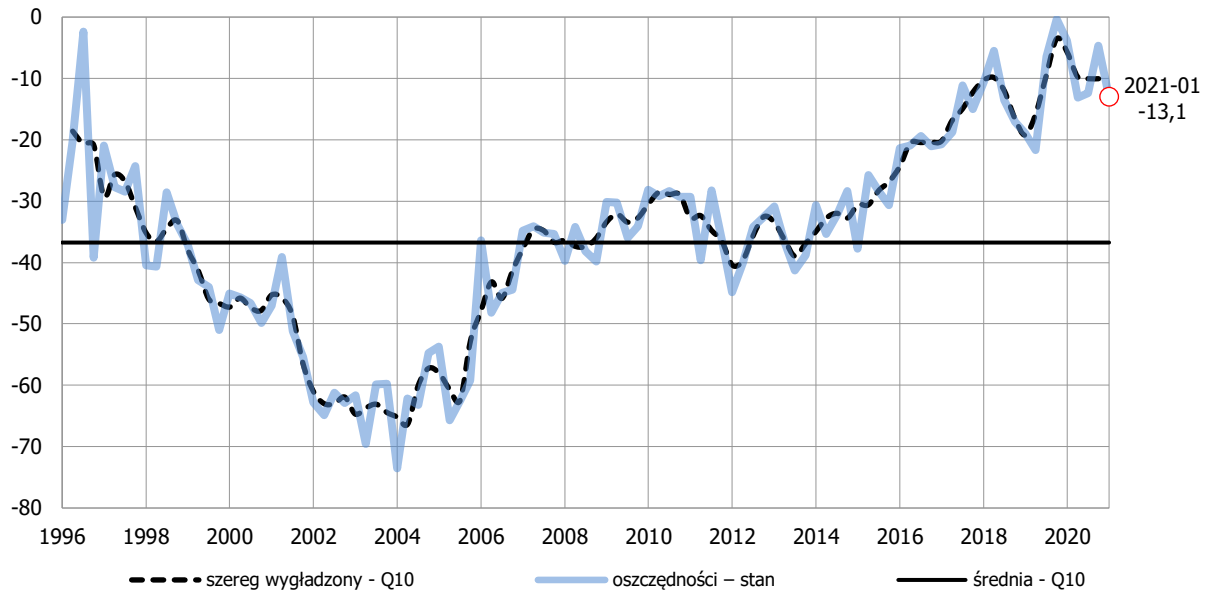

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. dużo większe	12,1	10,0	5,5	8,7	7,6	10,2
2. nieco większe	33,0	36,7	24,4	29,0	21,2	24,1
3. podobne	45,5	43,9	41,1	43,2	46,8	44,2
4. nieco mniejsze	6,2	7,0	20,7	14,4	18,9	14,6
5. dużo mniejsze	3,3	2,3	8,4	4,7	5,6	6,8
Saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	22,2	22,5	-1,1	11,3	3,1	8,2

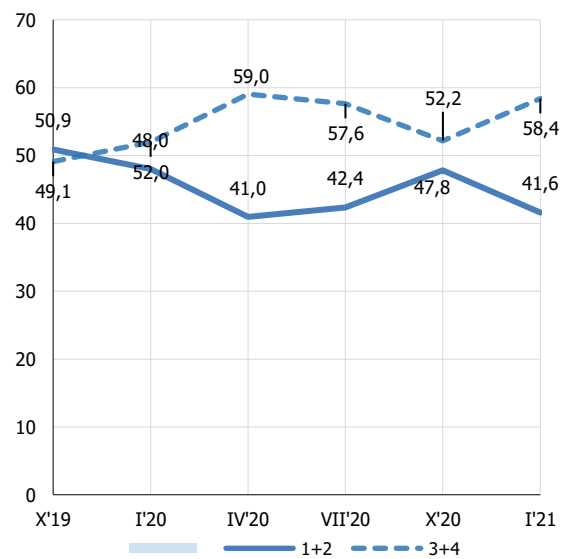
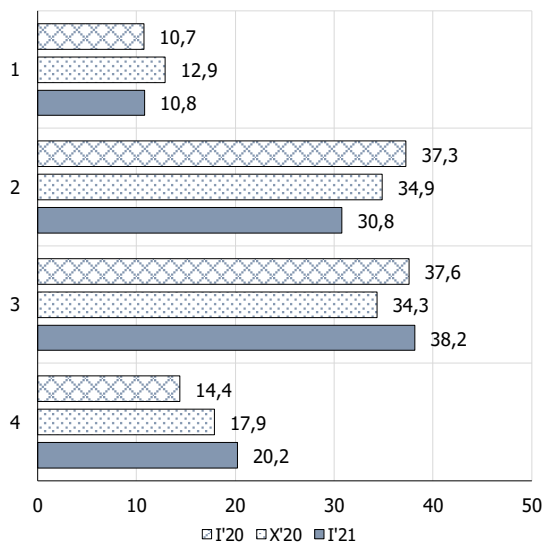

OSZCZĘDNOŚCI – DIAGNOZA

Czy uwzględniając ogólną sytuację ekonomiczną Polski, Państwa zdaniem obecnie jest: ... ?

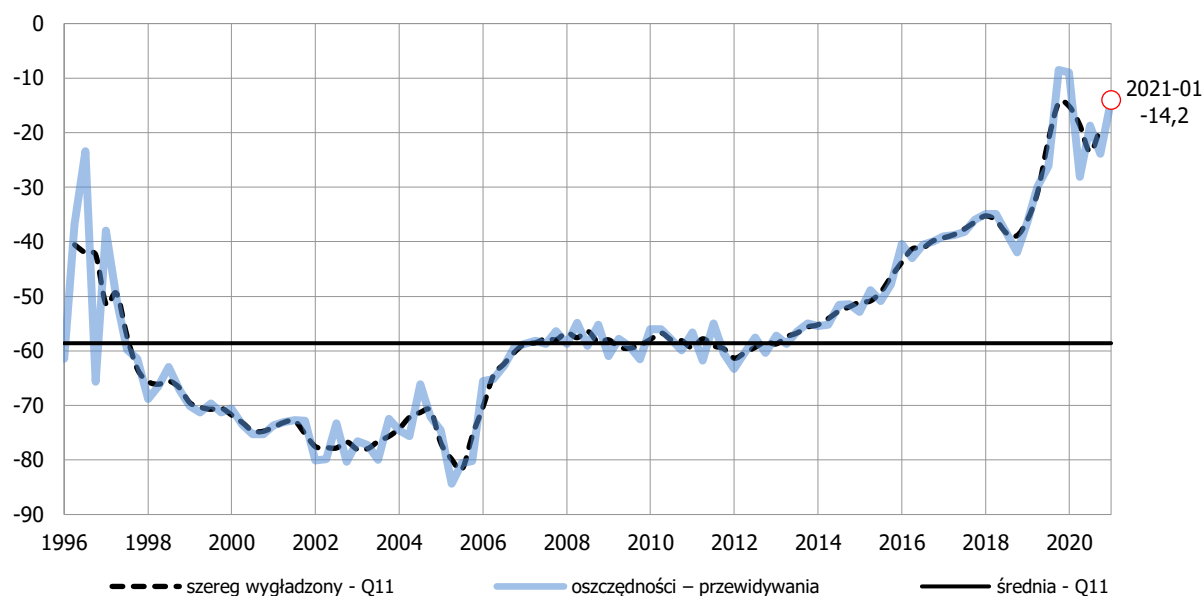

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. bardzo dobry czas, aby oszczędzać	9,3	10,7	11,9	10,7	12,9	10,8
2. dobry czas, aby oszczędzać	41,6	37,3	29,0	31,7	34,9	30,8
3. raczej niekorzystny czas, aby oszczędzać	37,3	37,6	39,1	37,5	34,3	38,2
4. bardzo niekorzystny czas, aby oszczędzać	11,8	14,4	20,0	20,1	17,9	20,2
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-0,3	-3,8	-13,1	-12,4	-4,7	-13,1

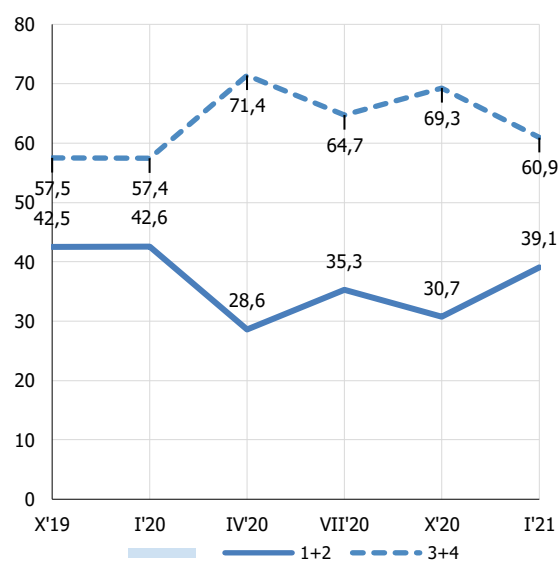
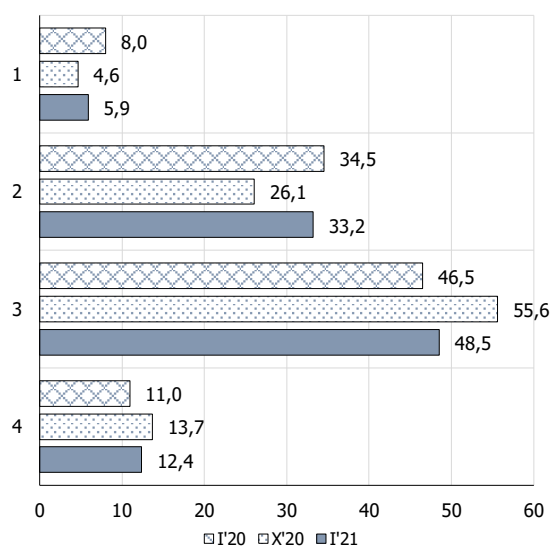

OSZCZĘDNOŚCI – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w następnych 12 miesiącach zdołacie Państwo zaoszczędzić jakiegokolwiek pieniądze: ... ?

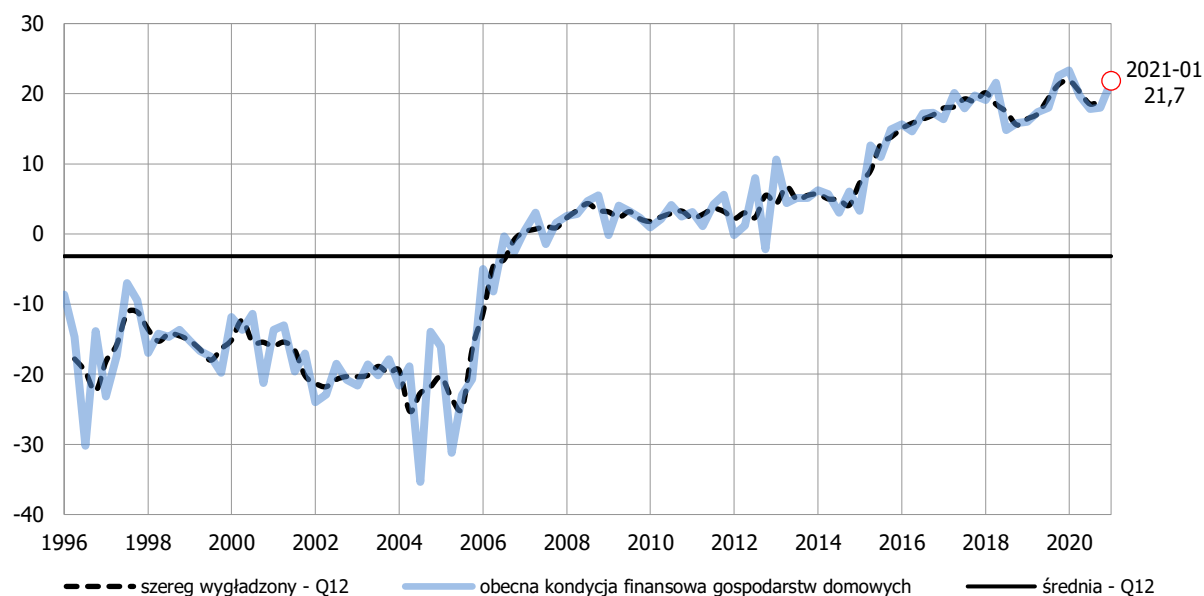

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. bardzo duże	8,1	8,0	4,0	6,4	4,6	5,9
2. dość duże	34,4	34,5	24,6	28,8	26,1	33,2
3. znikome	47,4	46,5	54,1	50,4	55,6	48,5
4. żadne	10,1	11,0	17,3	14,4	13,7	12,4
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-8,5	-8,9	-28,1	-18,7	-23,8	-14,2

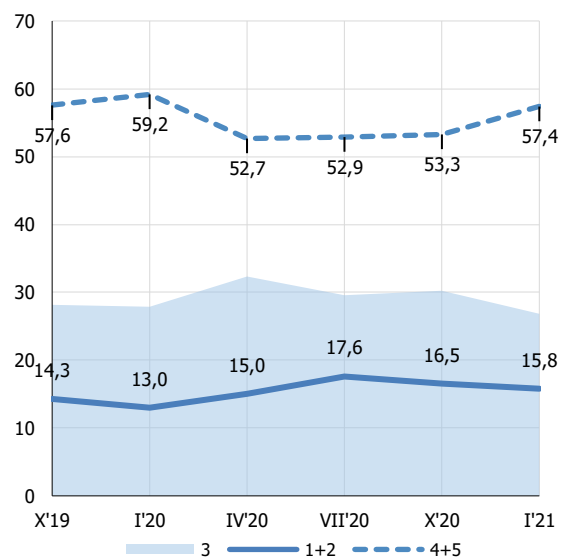
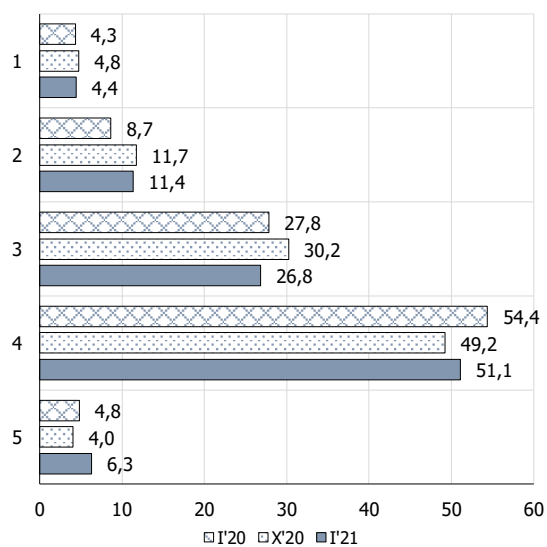

OBECNA KONDYCJA FINANSOWA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Która z poniżej wymienionych sytuacji najlepiej opisuje obecną sytuację finansową Państwa gospodarstwa domowego: ... ?

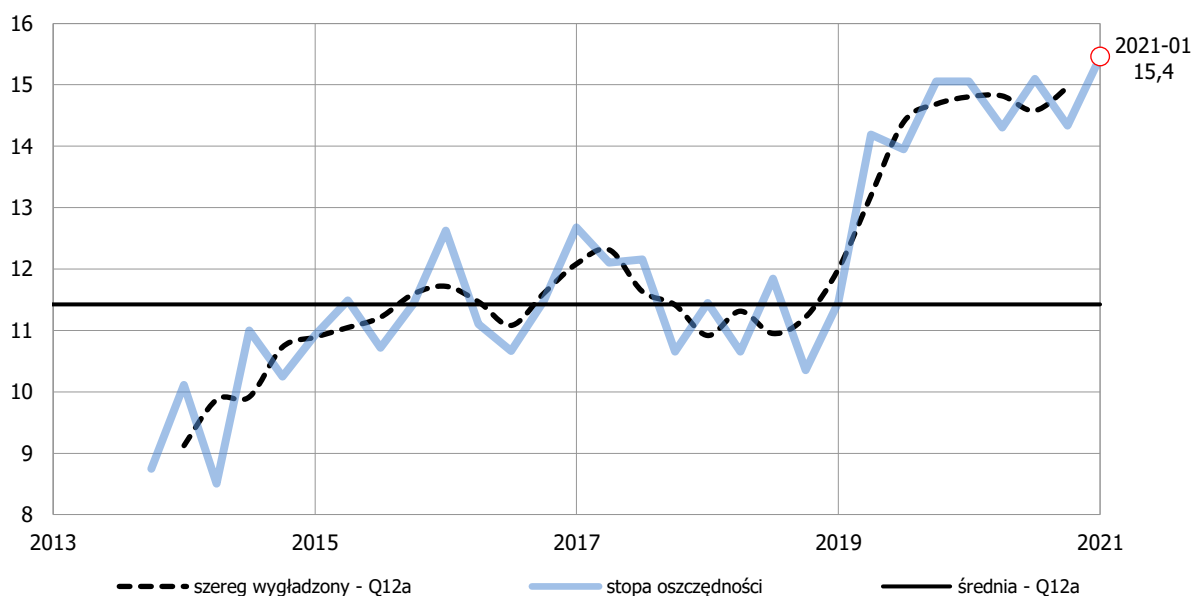

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. wpadamy w długi	3,7	4,3	3,2	4,8	4,8	4,4
2. przejadamy nasze oszczędności	10,6	8,7	11,8	12,8	11,7	11,4
3. nasz dochód z trudem starcza	28,2	27,8	32,3	29,5	30,2	26,8
4. nieco oszczędzamy	52,0	54,4	47,8	47,6	49,2	51,1
5. dużo oszczędzamy	5,5	4,8	4,9	5,2	4,0	6,3
Saldo (5+0,5*4-0,5*2-1)	22,6	23,3	19,7	17,8	18,0	21,7

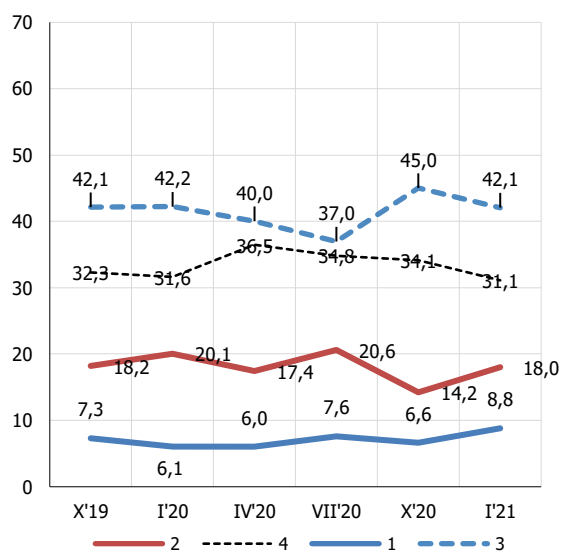
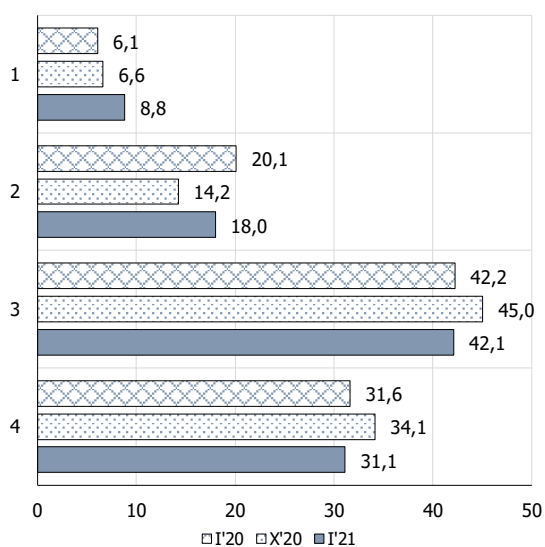

STOPA OSZCZĘDNOŚCI

Jaki procent swoich miesięcznych dochodów przeznaczyci Państwo w tym i poprzednim miesiącu na oszczędności: ... ?

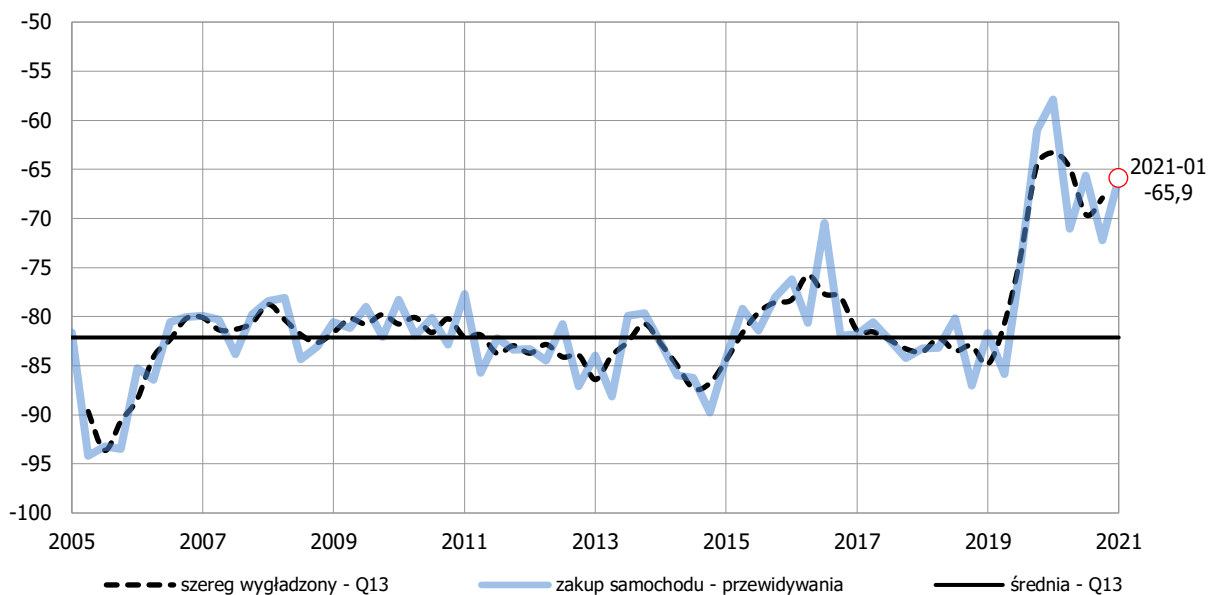

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. więcej niż 30% dochodów	7,3	6,1	6,0	7,6	6,6	8,8
2. od 20% do 30% dochodów	18,2	20,1	17,4	20,6	14,2	18,0
3. od 10% do 20% dochodów	42,1	42,2	40,0	37,0	45,0	42,1
4. mniej niż 10% dochodów	32,3	31,6	36,5	34,8	34,1	31,1
Średnia (1*35%+2*25%+3*15%+4*5%)	15,1	15,1	14,3	15,1	14,3	15,4

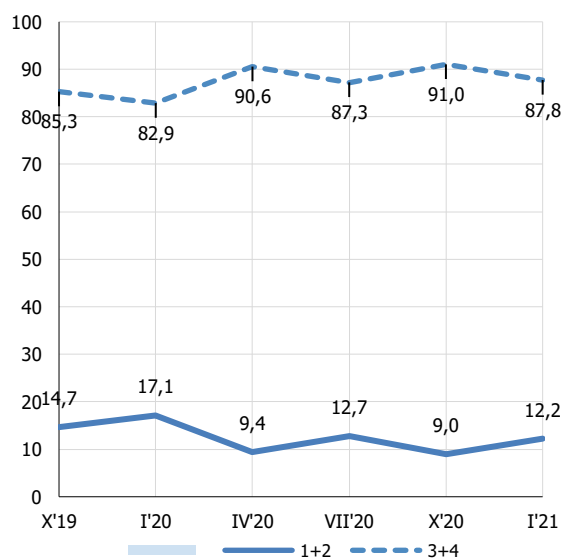
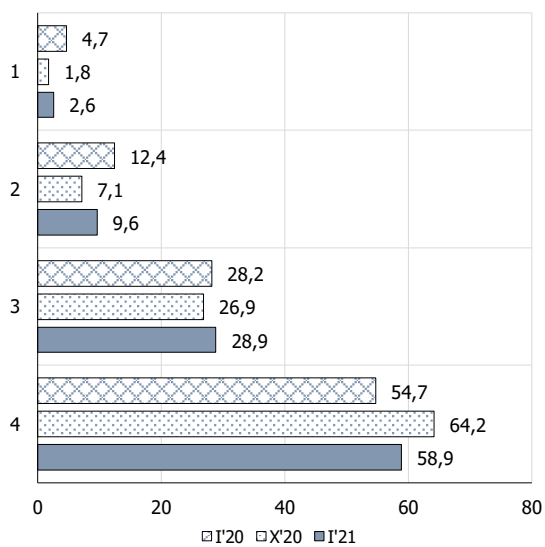

ZAKUP SAMOCHODU – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w następnych 12 miesiącach kupicie Państwo samochód?

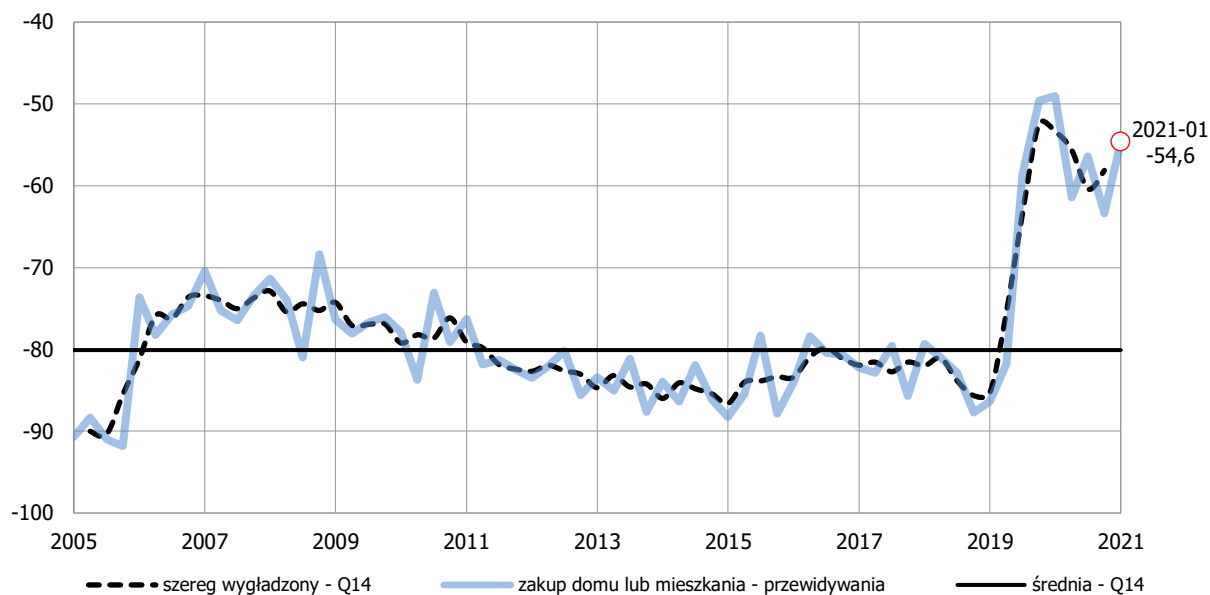

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. bardzo duże	3,1	4,7	1,5	3,2	1,8	2,6
2. dość duże	11,6	12,4	7,9	9,5	7,1	9,6
3. niewielkie	30,9	28,2	28,2	27,3	26,9	28,9
4. zdecydowanie żadne	54,4	54,7	62,4	60,0	64,2	58,9
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-61,0	-57,9	-71,0	-65,6	-72,2	-65,9

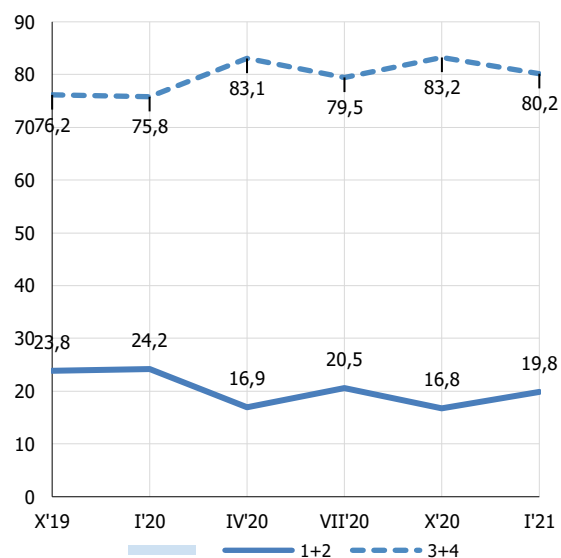
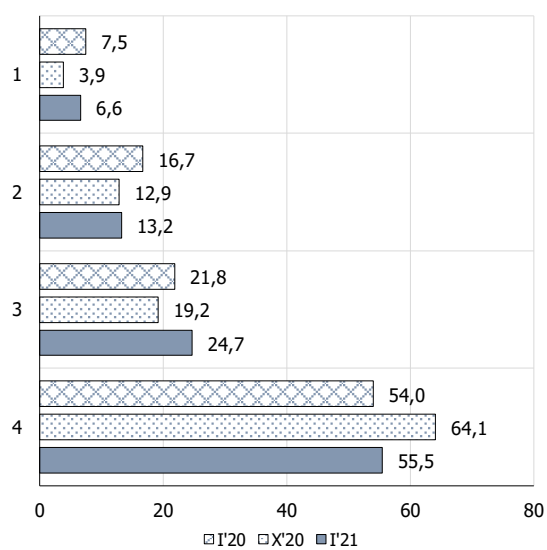

ZAKUP DOMU LUB MIESZKANIA – PROGNOZA

Czy planujecie Państwo w następnych 12 miesiącach kupić lub budować dom ...?

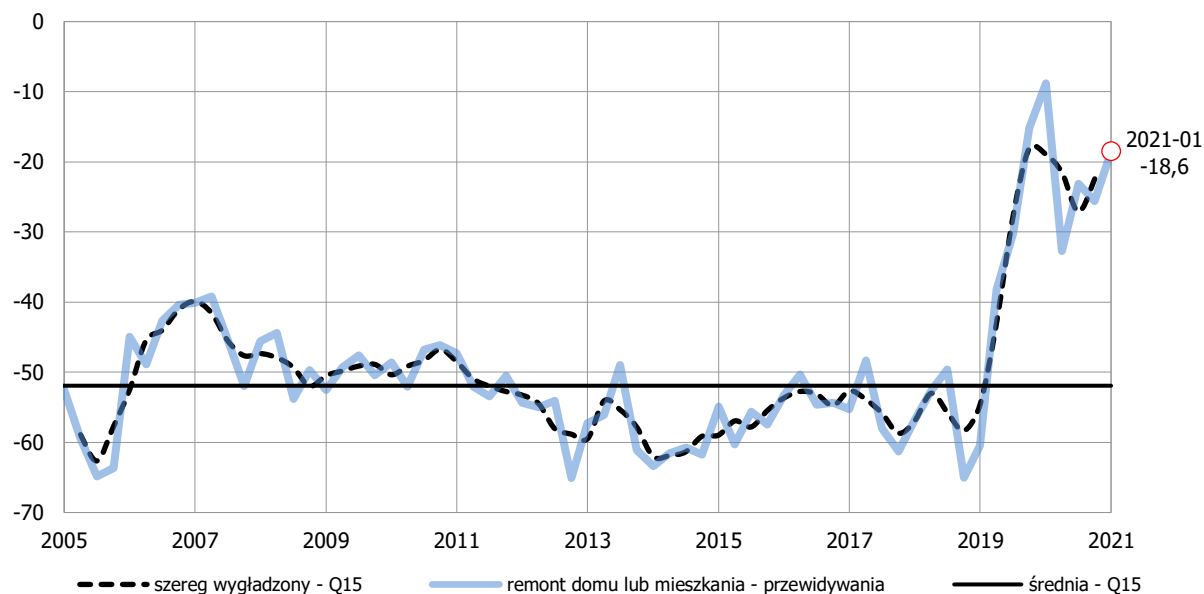

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. zdecydowanie tak	6,7	7,5	4,2	4,9	3,9	6,6
2. możliwe	17,1	16,7	12,7	15,7	12,9	13,2
3. raczej nie	22,5	21,8	22,1	20,6	19,2	24,7
4. zdecydowanie nie	53,7	54,0	61,0	58,8	64,1	55,5
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-49,6	-49,1	-61,4	-56,4	-63,4	-54,6

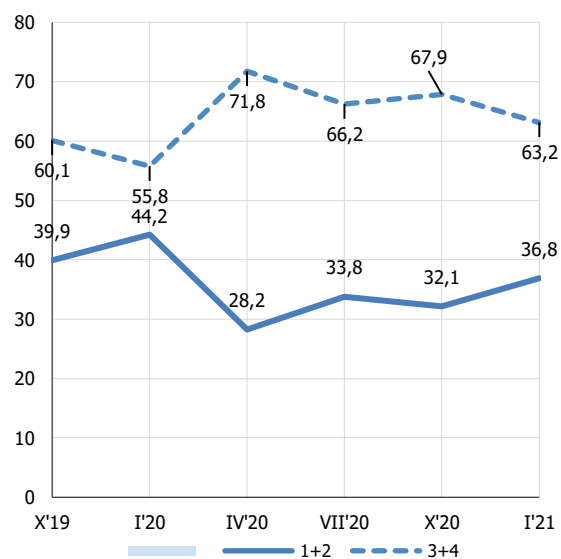
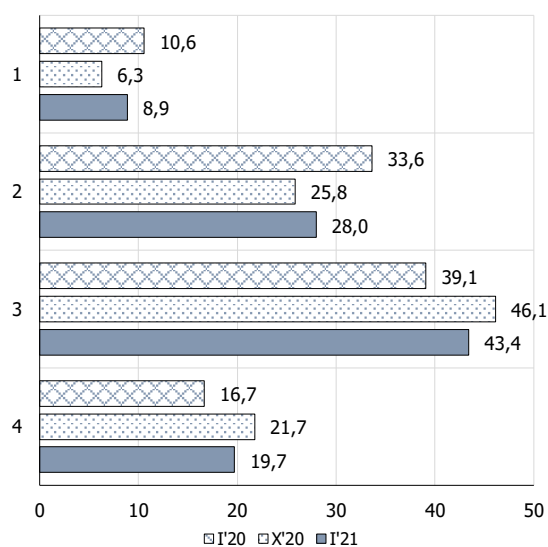

REMONT DOMU LUB MIESZKANIA – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w następnych 12 miesiącach poniesiecie Państwo duże wydatki na podniesienie standardu lub remont zajmowanego domu, mieszkania?

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'21
1. bardzo duże	9,1	10,6	4,7	7,1	6,3	8,9
2. dość duże	30,7	33,6	23,5	26,7	25,8	28,0
3. niewielkie	40,8	39,1	45,1	45,3	46,1	43,4
4. zdecydowanie żadne	19,3	16,7	26,6	20,9	21,7	19,7
Saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-15,2	-8,8	-32,7	-23,1	-25,6	-18,6

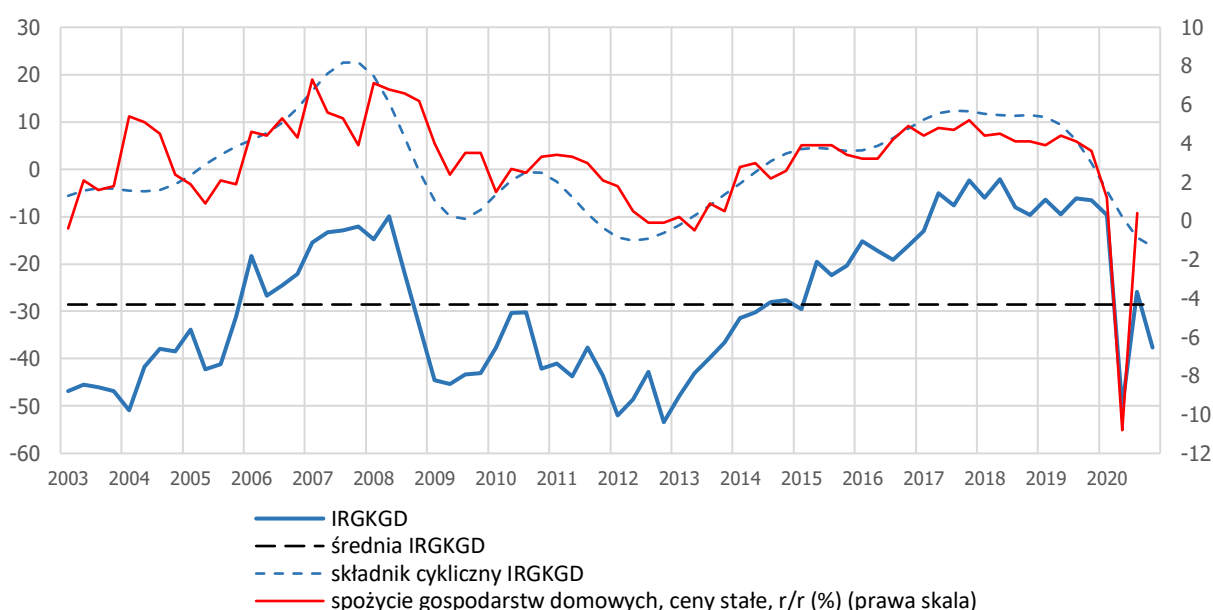

III. STRUKTURA PRÓBY WEDŁUG CECH RESPONDENTÓW

Cechy gospodarstwa domowego		T'21
Liczba respondentów		1000
Głównym źródłem dochodów gospodarstw domowego jest		
praca najemna na stanowisku robotniczym	1	27,0
praca najemna na stanowisku nierobotniczym	2	26,2
praca w rolnictwie	3	3,1
praca na własny rachunek (wolny zawód, działalność gospodarcza, freelancer)	4	11,2
emerytura lub renta	5	28,2
inne źródła	6	4,3
Dochód gospodarstwa na jedną osobę wynosi		
mniej niż 1000 zł	1	6,0
od 1001 do 1350 zł	2	12,2
od 1351 do 1700 zł	3	16,0
od 1701 do 2250 zł	4	28,5
więcej niż 2250 zł	5	37,3
Gospodarstwo składa się z		
1 osoby	1	9,0
2 osób	2	29,3
3 osób	3	28,0
4 osób	4	21,0
5 osób	5	8,1
6 i więcej osób	6	4,6
Liczba dzieci do lat 18 i pozostających na całkowitym utrzymaniu		
Zero	1	45,4
Jedno	2	31,5
Dwoje	3	19,0
Troje	4	3,7
Czworo i więcej	5	0,4
Gospodarstwo domowe znajduje się w		
wielkim mieście (100 tys. mieszkańców i więcej)	1	39,5
średnim mieście (od 10 do 100 tys. mieszkańców)	2	35,6
małym miasteczku (do 10 tys. mieszkańców)	3	7,0
na wsi	4	17,9
Wykształcenie wypełniającego (ukończone)		
wyższe	1	35,6
średnie	2	50,7
zawodowe	3	11,2
podstawowe	4	2,5
Wiek wypełniającego		
16-29	1	16,8
30-49	2	37,6
50-64	3	23,5
65+	4	22,1

IV. KONDYCJA GOSPODARSTW DOMOWYCH W 2020 ROKU

Rok 2020 był ze wszech miar wyjątkowy. Na skutek wybuchu największej od 100 lat pandemii i wprowadzonych w celu jej przeciwdziałania ograniczeń administracyjnych polska gospodarka doświadczyła recesji po raz pierwszy od transformacji gospodarczej. Wyjątkowość kryzysu COVID-19 polegała m.in. na ogromnej niepewności co do warunków gospodarowania, jaką wzbudził. W marcu 2020 r. wprowadzono ograniczenia w przemieszczaniu się i prowadzeniu działalności gospodarczej, które zaczęto stopniowo uchylać dopiero w maju. Otwarcie granic i zniesienie obostrzeń spowodowały wyraźne ożywienie w niemal całej gospodarce w trzecim kwartale. Jesienią jednak przetoczyła się przez Polskę druga fala epidemii. Ponownie, choć w mniejszym stopniu, wprowadzono *lockdown*, w wyniku którego gospodarka doznała wtórnego wstrząsu. Pandemia koronawirusa i recesja gospodarcza silnie wpłynęły na nastroje gospodarstw domowych i konsumpcję prywatną. W drugim kwartale, tj. w okresie obowiązywania najsurowszych obostrzeń spadek realnej konsumpcji gospodarstw domowych sięgnął 11% r/r (zob. rysunek niżej).

Wartość wskaźnika kondycji gospodarstw domowych IRG SGH (IRGKGD) w I kwartale zmniejszyła się jedynie o 3,1 pkt, a spadek miał charakter sezonowy. Drugi kwartał przyniósł gwałtowne załamanie się nastrojów konsumenckich, a wartość IRGKGD obniżyła się o ponad 40 pkt (zob. tabela niżej). W największym stopniu wzrosły obawy o wzrost bezrobocia (o 62,9 pkt); w mniejszym: oceny przyszłej sytuacji ogólnogospodarczej (o 43,2 pkt) i przyszłej sytuacji finansowej gospodarstw domowych (o 36,7 pkt). Gwałtownie zmalała skłonność do zakupów, które były utrudnione przez ograniczenia nałożone na handel. W trzecim kwartale wraz z odbiciem w gospodarce poprawiły się też nastroje gospodarstw domowych. Wartość wskaźnika IRGKGD wzrosła o 24,3 pkt. W IV kwartale pesymizm ponownie opanował konsumentów, a wartość wskaźnika zmniejszyła się o 11,8 pkt. Nastroje gospodarstw domowych wahały się wraz z falami epidemii COVID-19. Na koniec roku wartość IRGKGD była niższa niż rok wcześniej o 31,2 pkt, a żadne z sald bilansowych nie osiągnęło poziomu sprzed kryzysu.

Tabela: Wartości wskaźnika kondycji gospodarstw domowych IRG SGH i sald w 2020 r.

Wyszczególnienie	j.m.	Zmienna	Saldo, %					Zmiana, kw/kw				Zmiana r/r 2020/2019
			X'19	I'20	IV'20	VII'20	X'20	I'20	IV'20	VII'20	X'20	
WSKAŹNIK KONDYCJI GOSPODARSTW DOMOWYCH IRG SGH	saldo [pp.]	IRGKGD	-6,5	-9,6	-50,2	-25,9	-37,7	-3,2	-40,5	24,3	-11,8	-31,2
1. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.FS.S	6,1	2,6	-22,1	-22,1	-24,1	-3,5	-24,7	0,0	-1,9	-30,2
2. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – prognoza	saldo [pp.]	KGD.FS.F	3,8	0,7	-36,1	-11,8	-20,3	-3,1	-36,8	24,2	-8,4	-24,1
3. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.GES.S	10,2	1,6	-29,3	-29,4	-45,8	-8,6	-30,9	-0,1	-16,4	-56,0
4. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – prognoza	saldo [pp.]	KGD.GES.F	-4,8	-14,7	-57,9	-26,4	-45,3	-9,9	-43,2	31,5	-18,9	-40,6
5. Koszty utrzymania – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.S	33,8	39,2	30,1	30,9	31,3	5,4	-9,1	0,8	0,4	-2,5
6. Zmiany cen – prognoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.F	64,4	70,3	73,1	62,3	66,2	6,0	2,8	-10,8	3,9	1,8
7. Bezrobocie w kraju – prognoza (odwrócona skala)	saldo [pp.]	KGD.UNEMP.F	-16,4	-15,7	-78,6	-46,6	-61,3	0,7	-62,9	32,0	-14,7	-44,8
8. Zakupy dóbr trwałego użytku – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.MP.S	6,3	4,7	-34,7	-19,7	-27,4	-1,6	-39,4	15,0	-7,6	-33,7
9. Zakupy dóbr trwałego użytku – prognoza	saldo [pp.]	KGD.MP.F	22,2	22,5	-1,1	11,3	3,1	0,3	-23,5	12,3	-8,2	-19,1
10. Oszczędności – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.S	-0,3	-3,8	-13,1	-12,4	-4,7	-3,5	-9,3	0,7	7,7	-4,4
11. Oszczędności – prognoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.F	-8,5	-8,9	-28,1	-18,7	-23,8	-0,4	-19,1	9,4	-5,1	-15,3
12. Obecna kondycja finansowa gospodarstw domowych	saldo [pp.]	KGD.FIN.S	22,6	23,3	19,7	17,8	18,0	0,8	-3,6	-1,8	0,2	-4,5
13. Stopa oszczędności	%	KGD.SAVRATE.S	15,1	15,1	14,3	15,1	14,3	0,0	-0,8	0,8	-0,8	-0,7
14. Zakup samochodu - prognoza	saldo [pp.]	KGD.CAR.F	-61,0	-57,9	-71,0	-65,6	-72,2	3,1	-13,1	5,4	-6,6	-11,2
15. Zakup domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEBUY.F	-49,6	-49,1	-61,4	-56,4	-63,4	0,6	-12,4	5,0	-6,9	-13,7
16. Remont domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEEXP.F	-15,2	-8,8	-32,7	-23,1	-25,6	6,4	-23,9	9,6	-2,5	-10,4

V. SUMMARY

Consumer confidence in the 1st quarter of 2021 improved. The IRG SGH consumer confidence indicator (CSI) increased quarterly by 9.4 pts to -28.3 pts. It is 18.6 down from the respective last year figure. All components of the indicator grew. Consumers expect their financial situation, saving capacity and general economic situation in the country to improve (the respective survey balances rose by 9.4, 9.6 and 12.3 pts). They are also less anxious about losing their jobs (the balance declined by 8.3 pts). On the whole, consumers' current macroeconomic outlook and their declarations on their own economic situation are rather poor but they expect significant improvement to come along with betterment of the epidemic conditions over the next quarters.